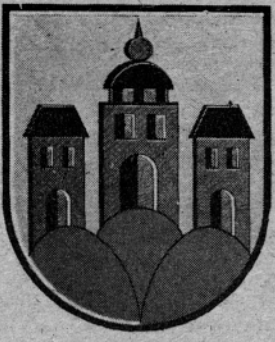

REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

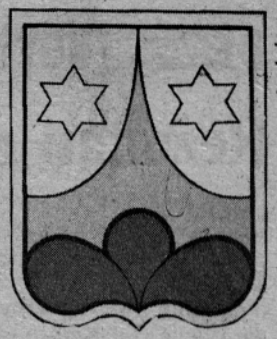
Savinjske

Leto XV
Številka 11
November 1984Glasilo socialistične
zveze delovnega ljudstva
občine Mozirje

NOVICE

LJUBNO

GORNJI GRAD

Poštnina plačana v gotovini

Domovini za
rojstni dan

*Niša — v krvi in trpljenju
rojena — domovina praznuje
svoj 41. rojstni dan.*

*Mlajši generaciji, ki je od-
raščala v svobodi, se zdijo ta-
kratni AVNOJ-evski dogod-
ki kot herojska legenda. Vse
bolj pa bi jih morala občutiti
kot veliki čas zgodovinske
odločitve, ki živi trajno in
obvezuje.*

*Domovina je kot mati.
Samo ena in nenadomestljiva.*

*Pooseblja najvišje vredno-
te našega bivanja. Brez njih
bi bi bilo naše življenje
prazno, oropano plemenitih
čustev, varnosti in ljubezni.*

*Vsaka skrbna mati izgore-
va v nenehnih žrtvah za svoje
otroke. Njeno srce ne pozna
sebičnosti, ne lagodnosti, ne
počitka.*

*Srce naše domovine pa
predstavljamo vsi njeni sino-
vi in hčere, svobodno združe-
ni v bratski skupnosti jugo-
slavanskih narodov in narod-
nosti.*

*Ali je utrip naših src za
domovino dovolj podoben
materinskemu? Iskrenemu
odgovoru na to vprašanje naj
sleherni državljani prilagodi
svoja ravnanja, delo in zavest!
Mati — domovina to, od nas
pričakuje.*

*Bolj kot se časovno odmi-
kajo zgodovinski temelji do-
movinskega rojevanja, večja
je naša odgovornost za ohrani-
teve z bratsko krvjo pribor-
jenih vrednot, čemur s pono-
som pravimo: socialistična,
samoupravna in nevrščena
Titova Jugoslavija.*

*V nenehni borbi za ohrani-
teve teh idealov naj nas
vedno opominja tudi mračna
preteklost jugoslovanskih
narodov, ko je naš veliki liti-
rarni mojster in borec za
socialne pravice — Ivan
Cankar lahko le preroško san-
jal o »pravi« domovini:*

*»Jaz, bratje, pa vem za
domovino in mi vsi jo slu-
timo. Kar so nam siloma vze-
li, za kar so nas ogoljufali in
opeharili, bomo dobili povr-*

*njeno in poplačano s stoteri-
mi obrestmi!*

*Naša domovina je boj in
prihodnost; ta domovina je
vredna najzlahnejše krvi in
najboljšega življenja. Iz mu-
ke, trpljenja in suženjstva
nešteti milijonov bo vzrasla
NAŠA domovina: vsa ta lepa
zemlja z vsem svojim neiz-
mernim bogastvom! Tedaj bo
le še grenak in grd spomin na
to gosposko domovino, na
suženjstvu zidano, s krvjo in
solzami gnojeno, sramotno
človeštvu, zasmeh pravici.....«*

*Preroške Cankarjeve be-
sede so se uresničile. Res, da
za ceno velikih žrtev v NOB
in povojni obnovi. Toda vse
to, kar danes imamo, je
NAŠA domovina, vredna naj-
zlahnejših žrtev, zato jih z
delom in poštenjem dokazuj-
mo vsak dan in na vsakem
koraku, VSI — brez izjeme
in omahovanja, drugače kot
doslej!*

*Ko domovina praznuje svoj
praznik, ji ponavadi izkazu-
jemo svojo predanost s slavnost-
nimi govori in svečanimi
proslavami. Prav je tako.
Nehote pa se dozdeva, da je
zgolj takšna oblika prosla-
vljanja premalo iskrena. Pre-
več spominja na ravnanje ne-
hvaležnih otrok, ki mislijo,
da bo darovan šopek cvetja
svoji materi za rojstni dan
odtehtal vse bolečine, ki jih
sicer prizadevajo njenemu
ljubečemu srcu.*

*Sleherni dan bi naj bil
izpolnjen z žrtvami, kakršno
je občutil mali Voranc, ko je
iz ljubezni do svoje matere
premagal največji strah pred
temno globočo in v njej na-
bral zanjo šopek zapoznehlj
solzic.*

*Obraz matere domovine
bo žarel v mnogo prelestnej-
šem sijaju, če bomo poleg
proslav zlasti z boljšim delom
ne le za rojstni dan, ampak
skoz vse leto, darovali z
zavestnimi žrtvami nabrane
»solzice«!*

Predsednik
Skupščine občine Mozirje
Alojz Plaznik

Na srečanju borcev NOV ob poimenovanju osnovne šole v Mozirju je predal našemu arhivu znani borec in politični delavec Ivo Zupanc — Ludvik sliko na kateri je videti zastavo in takratne mladinske funkcionarje. Zastava je bila sešita pod Žingarico Šentjanž v Podjuni. Izdelala so jo Ogrizova dekleta konec leta 1944. Iz Podjune jo je prinesel Ivo Zupanc in jo predal decembra 1944 Francu Leskošku — Luki, ki je takrat odhajal v Beograd. Tam je zastavo predal predsedniku Titu. Sedaj je zastava v muzeju 25. maj v Beogradu.

Na sliki z leve: Marjeta Ahac, članica Oblastnega komiteja SKOJ, Ivo Zupanc, član Oblastnega komiteja SKOJ, Mara Rupena, članica Pokrajinskega komiteja SKOJ za Štajersko, Olga Červan (Praprotnik), članica Oblastnega komiteja SKOJ za Zilo. Slika je posneta v Solčavi pri Rogovilcu.

Kako gospodarimo?

Po devetih mesecih gospodarjenja organizacij združenega dela s področja gospodarstva v občini kažejo rezultati periodičnih obračunov, da se trendi dobrih poslovnih rezultatov nadaljujejo tudi v tretje tromesečje, čeprav ne več s tako intenzivno rastjo kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja, kot smo jih ocenjevali v prejšnjih obdobjih. Namreč nekoliko poslabšujemo ekonomičnost poslovanja na račun prehitre rasti porabljenih sredstev. Tudi finančna disciplina se nam poslabšuje. Kot dokaz so močno porasle terjatve do kupcev in zaloge gotovih izdelkov.

Prav tako še vedno marsikje prevladuje mišljenje, da je celotni prihodek in s tem dohodek najlažje ustvariti z dvigovanjem prodajnih cen, manj pa z ukrepi racionalizacij poslovnega procesa. Povsod tam, kjer niso z vso resnostjo in odgovornostjo pripravili program za povečanje učinkovitosti gospodarjenja in ga dosledno izvajali, so rezultati temu primerni.

Kljub določenim negativnostim pa smo lahko zadovoljni, da smo v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta zaključili 9-mesečno obdobje brez izgub in ustvarili za 72,2% več celotnega prihodka, 70,3% več dohodka, 68,1% več čistega dohodka in 89,7% več skladov, ki znašajo že 656.638.000,00 din. Dohodkovno produktivnost smo povečali za 59,6% tako, da znaša dohodek na zaposlenega v gospodarstvu preko 80 starih milijonov. Največ zaslug za takšno povečanje ima kolektiv DO Elkoj, katerih delež v strukturi vsega ustvarjenega dohodka v gospodarstvu občine predstavlja preko 27%, v strukturi ustvarjenega poslovnega sklada pa več kot 43%. Prav tako je povečani ustvarjeni dohodek v DO Gorenje GLIN. Gozdne gospodarstva in TOZD Kemija bistveno pripomogel k hitrejši rasti občinskega gospodarstva. Omenjeni finančni dosežki omogočajo, da po teh pokazateljih uresničujemo planska predvidevanja oziroma jih za 3 do 5% prese-

gamo. V manj ugodnem finančnem položaju se nahaja TOZD MGA, ker se njeni finančni rezultati iz tromesečja v tromesečje rapidno znižujejo.

Ker so ustvarjeni finančni rezultati tudi rezultat številnih zunanjih vplivov, pogledimo, kako smo uresničevali fizične pokazatelje poslovanja. Industrijsko proizvodnjo smo domala povečali v vseh gospodarskih subjektih z izjemo DO Smreka Gornji grad, ki ji še ni uspelo nadoknaditi zamujenega iz prvega tromesečja, čeprav se tudi v tej delovni sredini stanje bistveno popravlja. Na osnovi opravljenih norma ur smo povečali industrijsko proizvodnjo v povprečju za 5,7%. Pri tem najbolj izstopajo TOZD Kovinarstvo, DO Gorenje GLIN, TOZD MGA in DO Elkoj. Gozdarsko proizvodnjo smo realizirali v okviru predvidenih planskih ciljev, zahvaljujoč družbenemu sektorju. V kmetijski proizvodnji beležimo povprečno 4,6% več tržnih viškov kot jih je bilo v enakem obdobju lani. To povečanje bi bilo še večje, v kolikor ne bi povzročilo neugodno vreme (toča) bistveno manjši pridelek na hmelju, saj se je proizvodnja mleka, ki predstavlja osnovno kmetijsko dejavnost, povečala za 5,8% in presega že 7 milijonov litrov za to obdobje. Že dalj časa ugotovljamo, da predstavljajo investicijske naložbe v družbenem proizvodni spodnjo mejo, ki še omogočajo enostavno reprodukcijo. Nič drugače ni po 9 mesecih poslovanja, saj le-te predstavljajo komaj 8% družbenega proizvoda.

Z izvoznimi rezultati ne moremo biti zadovoljni, saj smo dosegli komaj raven izvoza iz enakega obdobja lani. Z izjemo DO Elkoj in delno tudi TOZD MGA vse ostale OZD, ki izvažajo, zelo slabo realizirajo svoje izvozne načrte kljub temu, da predstavljajo izvozna usmeritev enega od temeljnih pogojev gospodarskega napredka. Razlogov za tako stanje je več. Eden izmed pomembnih je prav gotovo tudi ta, da se našim gospodarstvenikom še ni potrebno spopasti z mnogo zahtevnejšimi zu-

nanjimi kupci zlasti na konvertibilnem tržišču. Res je, da dosegamo pokrivanje uvoza z izvozom s 185,3%, pa vendar predstavlja delež izvoza v celotnem prihodu komaj 8,2% in je še zelo daleč od sedanjih srednjeročnih ciljev, kjer naj bi bil zastopan v celotnem prihodu s 15%.

Če še na kratko analiziramo, kako uresničujemo z resolucijo zastavljene cilje, potem velja ugotovitev, da jih razen izvoza, uresničujemo in ocenjujemo, bodo v enakem obsegu tudi uresničeni za celotno poslovno leto. Še več. Na osnovi dosedanjih in predvidenih inflacijskih gibanj ter ugotovljenih poslovnih rezultatov za preteklo obdobje, bomo do konca leta realno povečali družbeni proizvod za 8—10%, industrijsko proizvodnjo za 5—6%, kmetijsko proizvodnjo za 5%; izvoz na konvertibilno tržišče 8—10%, zaposlenost za 3% in osebno potrošnjo v nominalni veličini za 56%. To je vsekakor lep uspeh, če primerjamo resolucijske načrtovane cilje, ker smo zapisali in samoupravno sprejeli, da bomo realno povečali družbeni proizvod za 3%, industrijsko proizvodnjo za 4%, kmetijsko proizvodnjo za 4%, izvoz na konvertibilno tržišče 20%, zaposlenost 2% in osebno potrošnjo za 20% počasneje od rasti dohodka. Iz navedenega sledi, da je naše združeno delo vložilo velike napore za dosežene rezultate in da je izkazalo zavest v boju za uresničevanje stabilizacijskih usmeritev.

Predsednik
komiteja za gospodarstvo
in planiranje
dipl. ing. Franc Finkšt

Občanom
čestitamo
ob
dnevu
republike!

Konference
socialistične
zveze

V času od 9. novembra do 20. potekajo letne programske seje po krajevnih konferencah SZDL v dolini. Ob tem bodo pregledali delo v preteklem obdobju in načrtovali naloge za naprej. Domnevajo, da bo največ poudarka na ugotavljanju stanja v delegatnem sistemu in oceni dela delegacij v krajevnih skupnostih. Seveda pa gre hkrati za splošni razgovor o povečanju raznih dejavnikov v krajevnih skupnostih. O slednjem kaže več spregovoriti, saj ni povsod sodelovanje raznih društev, družbenopolitičnih organizacij na tisti višini, ki bi učinkovito koristila sožitju krajanov. Predvsem se kažejo vrzeli takrat, ko gre za skupne napore v pripravah na politične dogodke, oziroma pomembnejše prireditve v okviru neke krajevne skupnosti. Oceno o teh sejah bo pripravilo predsedstvo občinske konference SZDL, mi pa bomo poskrbeli, da bodo občani s stanjem seznanjeni.

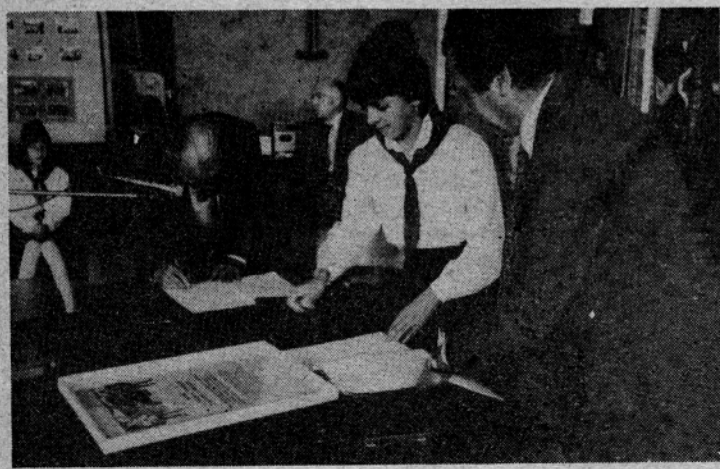
Mercator —
KIT

Naše bralce sproti obveščamo o prizadevanjih za združitvev Mercator—KIT, saj gre pri tem tudi za našo zadrugo, ki je sedaj vključena v SOZD KIT Ljubljana.

Priprave tečejo naprej. Temeljite razprave o pomenu in prednostih takšnega združevanja potekajo v vseh samoupravnih sredinah. Samoupravni organi ZKZ Mozirje in družbeno-politične organizacije znotraj delovne organizacije podpirajo združevanje. Tudi na zborih kmetov, članov zadruga so naleteli na polno podporo. Kot vse kaže bo razpisan referendum predvidoma 7. decembra 1984, na njem se bodo delavci ZKZ, kmetje, člani zadruga in obrtniki, ki z zadrugo poslujejo odločali o združitvi. Načela, ki narokujejo predvideno združitve so tale:

1. skupno planiranje,
2. skupno določanje in izvajanje poslovne politike,
3. skupno uresničevanje razvojnih investicij z združevanjem sredstev,
4. skupno opravljanje bančnih, kreditnih in denarnih poslov,
5. skupna zunanjetrgovinska dejavnost,
6. skupna in enotna elektronska obdelava podatkov in informacijski sistem,
7. skupna solidarnost in medsebojno pokrivanje izgub.

Skupščina občine Mozirje, izvršni svet SO Mozirje, družbenopolitične organizacije občine Mozirje, delovne organizacije v občini, samoupravne interesne skupnosti občine Mozirje, izdajateljski svet in uredniški odbor Savinjskih novic

Podpis listine o poimenovanju OŠ Mozirje v Osnovno šolo II. grupe odredov Mozirje.

Rezultati referenduma

V ponedeljek 12. novembra so delavci GLIN-a sprejemali nove samoupravne splošne akte TOZD, delovne skupnosti skupnih služb in delovne organizacije. Glasovanje na referendumu je predstavljalo zaključek zelo obsežne javne obravnave osnutkov vseh aktov o katerih so odločali na referendumu.

Zadnje razprave na zborih delavcev pred samim glasovanjem so kazale, da ni več bistvenih zadržkov in je velika večina delavcev podpirala predloge aktov.

Žal pa rezultati glasovanja v vseh TOZD niso zadovoljivi. Z veliko večino glasov za sprejem aktov so bili izglasovani in sprejeti samoupravni splošni akti v TOZD Stavbno pohištvo, TOZD Iverna in TOZD Energetika in vzdrževanje, ter v DSSS. Noben akt, o katerih so glasovali, pa ni bil sprejet v TOZD Žagarstvo.

Udeležba delavcev na referendumu je bila izredno visoka saj je glasovalo preko 97% upravičenih glasovalcev. K temu je veliko prispevala aktivnost volilnih komisij TOZD in DSSS, ki so dobro vodile potek glasovanja. Tudi neveljavnih glasovnic je bilo izredno malo. Za sprejem samoupravnih aktov delovne organizacije se je izreklo v TOZD

Žagarstvo komaj 36,7% upravičenih glasovalcev, v TOZD Stavbno pohištvo in TOZD Iverna 70% in največ v TOZD Energetika preko 85% upravičenih glasovalcev.

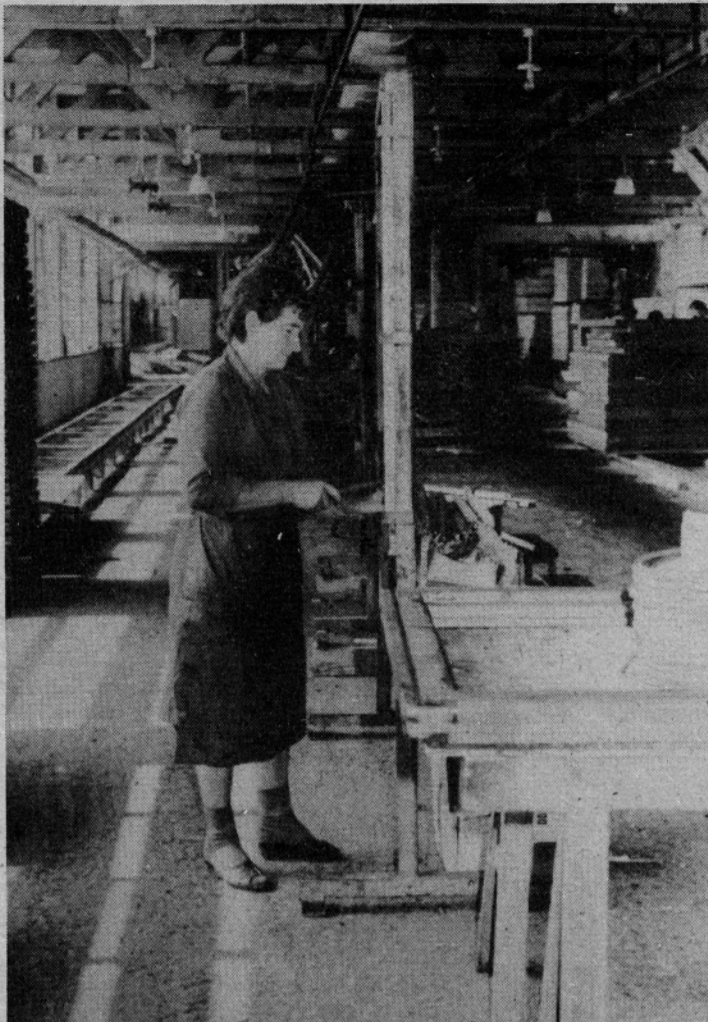
Delavski svet TOZD, DSSS in delovne organizacije so v skladu z zakonom naslednji dan sprejeli poročila o rezultatih referenduma. Delavski svet DO je ugotovil, da samoupravni sporazum o združitvi v DO in statut DO nista bila sprejeta v vseh TOZD z večino glasov vseh delavcev. Delavski svet je ob tej ugotovitvi sprejel zadolžitev, da se v TOZD Žagarstvo naredijo temeljite ocene vzrokov za takšno opredelitev delavcev, da niso sprejeli nobenega akta. Rezultati glasovanja v ostalih TOZD kažejo na bistveni premik v pogledih delavcev na predlagane spremembe v delovni organizaciji. To potrjuje razmišljanja, da rezultati glasovanja v TOZD Žagarstvo niso odraz mišljenja delavcev. Zagotovo pa lahko ocenimo, da je v tem primeru ponovno v celoti odpovedal subjektivni dejavnik, ki ga predstavljajo vodilni delavci TOZD, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije.

Pogovor v Glinu

Nazarska lesno predelovalna industrija je bila kot največja tovrstna dejavnost vseskozi na očeh javnosti. To je tembolj razumljivo, saj daje kruh velikemu številu ljudi v dolini. Ob prelomnici stoletja so zgradili prvo industrijsko žago in postopno pričeli uvajati predelavo lesa. Danes zaposlujejo v Glinu 1100 ljudi in se v vsakem pogledu razvijajo v sodoben kolektiv, tako v tehnološkem, kot poslovnem smislu.

Novinarjem so na tiskovni konferenci želeli prikazati težave in uspehe, s katerimi se srečujejo. Direktor Janez Živko je orisal stanje po devetih mesecih letošnjega leta, hkrati pa je nakazal razvojne možnosti in poslovno usmeritev za leto 1985.

Prvi meseci letošnjega leta so pomenili za Glin težko preizkušnjo, saj jim je manjkalo lesne mase. Vendar pa kažejo sedanje števila povsem drugo stanje. Fizični obseg so dosegli 98%, Iverna pa ga je celo preseгла s stanjem 110%. Če bi primerjali finančne podatke z istim časom lani, potem so ustvarili 70% več prihodka, 83% več dohodka, 90% več čistega dohodka in še v sklade so namenili 5,2 mio din. Osebnih dohodki so bili 2.230 din, kar je za 60% manj kot lani, vendar pa so poudarili, da osebni dohodki počasneje rastejo kot čisti dohodek. Že ti podatki kažejo, da bodo do konca leta fizični plan dosegli, verjetno bodo nekaj malega presegli kooperacijsko proizvodnjo, presegli bodo plan dohodka, zmanjšali odvisnost od tujih sredstev, dosegli na-

V eni od proizvodnih dvoran Glina v Nazarjah

črtovan obseg zalog surovin, ustrezno povišati nameravajo tudi OD in ustvarili bodo minimalno akumulacijo za najnужnejše naložbe.

Kako so dosegli tako zadovoljivo stanje? Najprej so z delavci zelo iskreno razgovarjali in jim prikazali dejansko sliko stanja, ti razgovori so bili opravljeni od samoupravnih skupin do samoupravnih organov. Na temelju ugotovitev so izdelali ukrepe, ki so jih nato zvestno sprejeli za neobhodno nalogo na vseh ravneh v kolektivu. Izboljšali so korišćenje časovnega fonda in omejili izostanke. Uvedli so proizvodno delo za režijske delavce in se dogovorili za dva udarniška delovna dneva. Osebnih dohodke so bolj vezali na proizvodni plan in izboljšali obveščanje, ki ga sportno opravljajo z Informatorjem in na sestankih. V vse to so se dobro vključile subjektivne sile v kolektivu. Tako vidijo delovni ljudje, da se obljube dejansko uresničujejo.

V naslednjem letu nameravajo povečati fizični obseg proizvodnje za 10—13% pri 3% zaposlovanju. Tako bi morali doseči večjo produktivnost za 7—10%. Spremeniti nameravajo strukturo proizvodnje in tako doseči boljše uspehe. Izvoz bi morali povečati za 30%, kar bi pomenilo kakih 5,6 mio dolarjev. Osebnih dohodki naj bi realno porastli za 10%. Vse to nameravajo zagotoviti z boljšo notranjo učinkovitostjo, tu mislijo na proizvodne in poslovne funkcije, kadrovske popolitve, ustrežnejše nagrajevanje, zmanjševanje stroškov proizvodnje, več lastnih virov sredstev in podobno. Urediti še morajo na dolgi rok odnose znotraj reprodukcijskih verig, programske usmeritve, med drugim nameravajo posodobiti žagarsko dejavnost. Ko bodo prihodnje leto praznovali 85-letnico, želijo obeležiti ta jubilej z visoko produktivnostjo.

Glinova proizvodnja je odvisna od lesne mase, zato morajo sproti prilagajati tehnologijo temu dejstvu, kar pomeni velika vlaganja. Ugotavljajo, da bodo morali les bolj plačevati, če hočejo zagotoviti potrebne količine, razen tega pa bo treba doseči večjo stopnjo predelave. Doslej izdelane študije potrjujejo ta-

ko usmeritev in predvideni uspehi so utemeljeni. Vse te napore vlagajo za boljše in dolgoročno socialno varnost zaposlenih.

Vodja splošno-kadrovske službe Stanislav Rosenstein je pojasnjeval kadrovske težave, s katerimi se Glin srečuje. Premalo imajo strokovnih, oziroma ustvarjalnih kadrov. Tudi razmerje med proizvodnimi in neproizvodnimi delavci je neustrezno. Sedanja praksa stalnega preverjanja in ocenjevanja vodilnega in vodstvenega kadra daje dobre temelje za preoblikovanje v bodočo notranjo organizacijo Glina. Kadrovske cilje načrtujejo tako kratkoročno, kot dolgoročno, temu bodo prilagodili tudi štipendiranje. Notranji premiki bodo opravljeni s sprejemom novih splošnih aktov, vsekakor pa ugotavljajo, da je sedanja organizacijska oblika neustrezna, zato pričakujejo od načrtovane zagotovitev postavljenih ciljev. Sem spadajo tudi jasni odnosi med TOZD znotraj Glina, največja izkorišćenost strojev in delovnega časa, razmejitev nalog med proizvodnjo in skupnimi službami, nagrajevanje po delu, ki naj bi se pričelo doselno izvajati marca 1985. Vse nakazano bo spremenilo tudi miselnost znotraj kolektiva.

Ko so spregovorili o načrtovanih naložbah, je direktor Janez Živko povedal, da nameravajo najprej posodobiti žago, s tem bi dosegli 5% večjo izkorišćenost lesne mase. Vrednost naložbe ocenjujejo na 35 starih milijard, naložba pa bi poleg navedenega sprostila še okoli 100 delavcev. Dalje morajo posodobiti stroje v Iverni, to bo trajalo 4 leta, stalo pa bo okoli 15 starih milijard. Tudi v Stavbno bodo vlagali, vendar ne vrednostno toliko.

Tudi sedanja struktura izvoza se mora spremeniti, vse premalo se izvažata predelana blaga, kar zmanjšuje učinkovitost. Našli so možnost izvoza furnirnih plošč v Italijo, doslej pa so izvažali preveč surovih plošč. Takšna usmeritev, namreč čimveč z delom oplemenitenega blaga v izvoz, bo pomenila večji devizni izkupiček. Tudi v dolini nameravajo poglobiti sodelovanje in najti skupen jezik glede proizvodnega programa. Vse pa na temeljih dolgoročnega sodelovanja.

Letne seje sindikatov

Občinski sindikalni svet je sklenil, da se naj opravijo letne seje osnovnih organizacij do 20. decembra in letne seje konferenc do 20. januarja 1985.

Na sejah bodo proučili vlogo in pomen konference osnovnih organizacij sindikata kot usmerjevalca dela sindikalne organizacije, seveda pa bodo vso pozornost posvetili načrtu dela za prihodnje leto. Ko so naštevati prednostne naloge sindikatov v jeseni so med drugim navajali:

Vprašanje gospodarske stabilizacije je eno od najpomembnejših vprašanj — naloga je sicer splošna (kako se konkretno vključiti v razreševanje). Potrebno je, da se enkrat opozorimo v vsaki sredini kako se izvajajo sanacijski programi.

Vprašanje zagotavljanja nemotene proizvodnje, realizacije planskih ciljev (posebno kritične sredine). V našem občinskem prostoru so sicer rezultati dobri, toda vse sredine še vendar ne dosegajo povsem zadovoljivih rezultatov. Slišali smo za tiste sredine in prav v teh sredinah moramo voditi največjo bitko za spremembo stanja.

Iz povedanega sledi naloga, da so izvršilni odbori ZS pobudniki akcije, seveda skupno z OOKZ, ZSMS in ostalimi subjektivnimi silami.

Vprašanje delitve in nagrajevanja po delu se nam vsem postavlja v ospredje, ker ne uresničujemo tistega kar smo o nagrajevanju zapisali in govorili na vseh organih in forurumih (uresničujemo pa to bore malo ali pa ničesar). Nagrajevanje kreativnega dela, težkih pogojev dela, inovativstva in njegovo vzpodbujanje je ostalo zgolj na papirju in pri

V Elkroju so zadovoljni

Poslovni rezultati, ki jih je naša delovna organizacija dosegla v devetih mesecih letošnjega leta so v primerjavi s poslovnimi cilji tega leta zelo zadovoljivi. Fizični obseg proizvodnje sicer ne dosega planiranih količin, vendar moramo poudariti, da je časovni normativ za izdelek večji zaradi zahtevnejših artiklov predvsem pri športnem programu. Kljub temu pa je zanimiv podatek, da so delavci v TOZD Konfekcija Mozirje dosegli oziroma presegli dejansko ustvarjene minute preteklega leta za 2%, medtem ko so delavci v TOZD Konfekcija Šoštanj dosegli le-te samo 94%.

Eden od temeljnih ciljev, ki smo si jih postavili v letošnjem planu je bil povečan izvoz tako na konvertibilno kakor tudi klirinško območje. Po devetih mesecih letošnjega leta z zadovoljstvom ugotavljamo, da je letni plan izvoza na konvertibilno območje dosežen v klirinškem pogledu z 90 odstotki, v vrednostnem polgedu pa je celo presežen za 11 odstotkov. Tak rezultat oziroma uspeh pa ni bil dosežen z lahkoto, saj smo se zlasti v prvem polletju srečevali z najrazličnejšimi težavami zlasti v likalnici, delali pa smo tudi ma marsikatero prsto soboto. Proizvodnja za izvoz bo tudi do konca leta prisotna v obeh temeljnih organizacijah zato realno pričakujemo, da bo predvideni izvoz v celoti realiziran, v primerjavi z letom 1983 pa močno presežen.

besedah, težkega fizičnega dela ni opredeljenega v samoupravnih aktih in se ne uresničuje v praksi.

Razjasniti odgovornost za samoupravne odločitve, za izvajanje sprejete politike in odločitev (strokovna in delovna odgovornost), postavljanje nepravilnosti na dnevne rede povsod tam kjer do njih pride (na nepravilnosti sploh več ne reagiramo).

Vprašanje informiranja (objektivnega). Včasih se sprašujemo o čem še sploh informiramo našega delavca (informiramo ga o že znanih stvareh potem, ko so napake že storjene).

Primerjava rezultatov gospodarjenja po panogah in dejavnostih. Povsod tam kjer rezultati ne dosegajo povprečja je potrebno ugotoviti, OO ZSS pa je dolžna izpostaviti odgovornost individualnega poslovnega organa, on pa naj izpelje odgovornost navzdol.

Sprejemanje samoupravnih splošnih aktov je potrebno spodbuditi.

Zmanjševanje družbene režije v delovnih organizacijah TOZD, SIS v upravnih organih.

Nadaljnje uveljavljanje delegatskega sistema je ena od pomembnih nalog — spodbujanje dela delegacij, izobraževanje delegatov, nagrajevanje delegatov.

Uveljavljanje vloge samoupravnih organov in kolektivne odgovornosti v delegatskem odločanju.

Združevanje dela in sredstev v OZD in izven njih, delitev dela, racionalizacije dela (rezerve pa so ogromne tudi v organizaciji dela).

V Elkroju so zadovoljni

Proizvodnja za domači trg ni dosegla planiranih količin, saj je bil letni plan dosežen le z 58 odstotki, prav tako pa zaostaja tudi planirani izvoz na klirinško območje, kjer smo realizirali le 24% načrtovanih količin. Stagnacija prodaje na domačem trgu je bila pričakovana, saj so relativno visoke cene gotovih proizvodov opravile svoje. Nekoliko ugodnejšo prodajo pričakujemo na domačem trgu v zadnjem trimesečju letošnjega leta, ko bo realiziran smučarsko-športni program.

Finančni vidik doseženih rezultatov je v tem obdobju ugoden tako v primerjavi s preteklim letom, kakor tudi v primerjavi z letnim planom. Vrednost celotnega prihodka znaša za delovno organizacijo kot celoto din 1.674 tisoč, vrednost dohodka pa 752 tisoč din ali 98 odstotkov plana za to obdobje oziroma 74% letnega načrta poslovnih ciljev DO.

Dinamika osebnih dohodkov se giblje v mejah resolucije iz določil družbenega dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1984 in v skladu s samoupravnimi splošnimi akti, predvsem pa v okviru uspehov gospodarjenja. Povprečni neto izplačani osebni dohodek je znašal v tem obdobju 25.765. — din.

Širko Peter (Kroj)

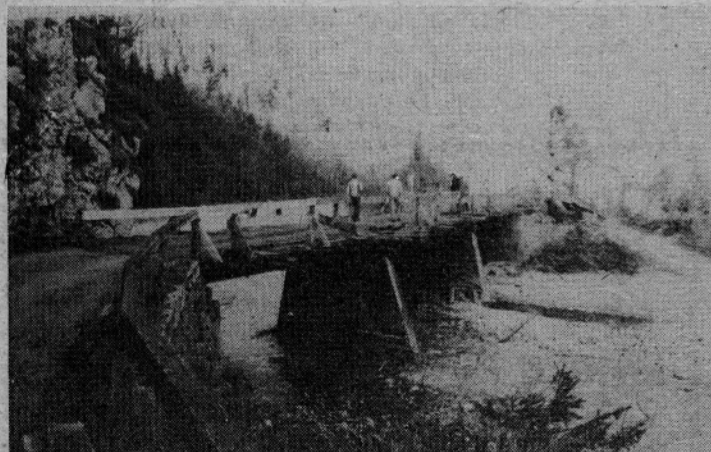
Krajevni praznik v Bočni

V spomin na strahote, ki so jih prebivalci Zadrebke doline preživeli tiste oktoberske dni pred štiridesetimi leti, ko so domačije v širšem predelu sedanje krajevne skupnosti Bočna gorele, praznujejo krajanji tega lepega kraja svoj praznik. Rodu, ki je vse gorje vojnih časov preživel, v čast in rodovom, ki sledijo v opomin. Da bi svečano praznovali svoj praznik so mladinci skupaj s KK SZDL pripravili prireditve v dvorani Zadrubnega doma. Spored je bil zelo pester, saj so v njem sodelovali malčki iz vrta, šolski otroci s svojim pevskim zborom, recitali so mladinci, pa tudi ženski pevski zbor pod vodstvom Jožeta Venišnika je nastopal.

Predsednik sveta KS Bočna Matevž Požarnik je spregovoril o časih med vojno. Pogledal pa je tudi nazaj v preteklost, ko sta kmet in delavec iskala svoj obstoj. Ko je orisal razvoj po vojni je poudaril velik delež krajanov pri obnovi naselij. Življenje se je spet vrnilo v požgane domačije, spet je zadonela naša pesem in spet so naši ljudje obdelovali polja. V sedanjih časih je težje, ker smo pač v nezavidljivi gospodarski zagati, vendar pa bomo tudi to premagali, če bomo složni in delavni. Kljub vsem težavam pa ima krajevna skupnost še smelega načrta za razvoj kraja in naselij. Ob zaključku svojih misli je pozval mlade, da delo za boljši jutri.

Ko je proslava minila, so mladi zaplesali, saj je mladinska organizacija poskrbela za prijetno vzdušje.

Branko Požarnik

Most čez Savinjo pri Lučah je bil precej načet. Obsežno popravilo opravljajo delavci Cestnega podjetja Celje. Promet se odvija brez zastojev, izvajalci dela pa obljublajo, da bo most kmalu popravljn.

Dovolj je ugotavljanja

Razprave med komunisti v naši občini so potekale dokaj ostro, zrelo in brez dlake na jeziku. Na 52 sestankih so temeljito preštetali sklepe 13. seje CK ZKJ, ob tem pa so se ozrli še v meje naše občine in na delo komunistov v svojem okolju.

Na sploh je prevladovalo mnenje in prepričanje, da obravnavani sklepi ne zajemajo posebnih novosti, da se s temi sklepi želi opozoriti na neizvrševanje, oziroma počasno izvrševanje nalog iz dolgoročnega programa stabilizacije. Za našo občino je bila ugotovitev, da smo sredi spreminjanja razmer in da je potrebno le nadaljevati začeto delo.

Predlagane sklepe je potrebno še dopolniti s konkretno organizacijo dela komunistov po vplivnih področjih, ki imajo največji vpliv na delo in življenje delavcev in občanov (npr. davčna politika, idejnost vzgoje, ekonomska politika itd.).

Tu je še posebej potrebno dogovoriti odgovornost organov ZK na različnih ravneh (OO ZK, OK, MS ZKS, CK ZKS, CK ZKJ) za uveljavljanje odgovornosti do tistih komunistov, ki delajo strokovno, organizacijsko in vodstveno na posameznih pomembnih vplivnih področjih ter svoje delo ne usmerjajo v smeri dogovorjene politike, ki smo jo dogovorili znotraj ZK (ki ne spreminjajo razmer v lastnem okolju tako, kot smo se skupno dogovorili). Komunisti naše občinske organizacije zahtevajo jasno odpredele, kaj bomo spremenili pri delu najvišjih organov (poleg organov ZK tudi v državni in republiški upravi), da bomo lahko zastavljene sklepe resnično uresničili. Komunisti poudarjajo, da brez sprememb v »vrhu« ne bo možno doseči sprememb »spodaj«. Posebno ocenjujejo, da je potrebno poleg ugotavljanja odgovornosti iti tudi v hitrejšo kadrovske zamenjave, kjer je še posebno v zveznih in republiških organih potrebno opraviti s horizontalno rotacijo in hitreje zamenjati staro generacijo z mlajšimi, prodornimi kadri.

Znotraj občinskega prostora ocenjujejo kot največji problem sledeče pojave:

- večanje socialnih razlik (še posebno tistih, ki ne izvirajo iz dela)
- nemoč do tistih, ki izkoriščajo našo demokratičnost v osebne interese in sovražne namene (lenuhi, delomrzneži, švercerji, kritikanti, ideološki nasprotniki, materialisti, utajevalci davkov itd.)
- pomanjkanje oz. krizo moralnih vrednot (delo, poštenje, odkritost, prizadevnost, tovarštvo itd.).

Za premagovanje teh pojavov, ki trenutno bolj razkrajajo našo družbo kot pa posledice težav pri gospodarjenju, je potrebno izvršiti ustrezne pozitivne spremembe v

- zakonodaji (ki sedaj pogosto onemogoča učinkovit obračun z nepravilnostmi)
- v organih pregona ter pri delu sodišč (komunisti znotraj teh organov morajo zagotoviti, da se pri obravnavi prej navedenih primerov poleg črke zakona uveljavlja tudi vsebina sprejetih opredelitev iz resolucije kongresa ZK in programa ZKJ, zakona o združenem delu, programa dolgoročne gospodarske stabilizacije itd.)

OO ZK so poleg navedenih stališč in pripomb oz. pobud v razpravi navedle še druge ugotovitve, ki se nanašajo na razmere v naši občinski organizaciji ZK in naspluh v ZKJ. To so:

- Počasi in vztrajno se krepri kritičnost do lastnega

dela in lastnih razmer ter se iščejo notranje rezerve.

— Zelo je izpostavljena zahteva po ugotavljanju osebne odgovornosti za napake, nepravilnosti, materialno škodo, slabosti v političnem delu itd. Komunisti zahtevajo, da morajo odgovorne osebe poleg moralne obsodbe (v kolikor do nje sploh pride) nositi materialne posledice.

— V nagrajevanju po delu ne dosegamo potrebnih premikov pri nagrajevanju kreativnih, vodstvenih, administrativnih in strokovno-tehničnih delavcev, zato ker:

- se bojimo ustvarjati razlike v OD na račun dela in delovne uspešnosti

- se nagrajevanja lotevamo formalistično (urejanje aktov), ne pa vsebinsko in ker želimo rezultate teh delavcev enostavno ali pa komplicirano meriti. Preveč se izogibamo ocenjevanju.

— Odpraviti je potrebno sledeče stanje: ko gre določnemu kolektivu dobro je to njihova zasluga in se ne sme nihče vtikati v njihove razmere, ko pa mu gre slabo, smo pa za to vsi odgovorni, in naj družba (solidarno) rešuje kolektiv.

— Vse več je tistih delovnih sredin, kjer imajo izdelane posebne akcijske programe, s katerimi uresničujejo cilje antiinflacijskega programa.

— Krepi se prepričanje, da je NE DELO najhujša kršitev delovne dolžnosti.

— Ljudje so v veliki meri nasičeni s sestankovanjem. Zato bi v tem smislu morali racionalizirati prakso v našem političnem sistemu.

— Premiki se dosegajo v prehodu od forumskega dela (sestankovanja) k delu med ljudmi, posebno še v SZDL — v KS, premalo pa je teh premikov v sindikatu, mladini, skupščinskem sistemu in v DO.

Ne dovolj uspešno se vrši obračun s samoupravno anarhijo v DO in KS ter na nivoju občine. Še vedno ni prave razmejitve med samoupravljanjem, vodenjem in političnim delom oz. med samoupravljanjem in strokovnim delom. Tako so nekateri samoupravni organi v SIS, delavski sveti pa tudi DPO potisnjeni v strokovno delo in odgovornost, kar pa vodi v neučinkovitost in nered ter ustvarja napačno predstavo o dejanski odgovornosti.

— V praksi sprejemamo preveč nalog in sklepov ter izglablamo preglednost.

— Dogovorjena je bila odgovornost komunistov za uveljavljanje politike ZK v družbi oz. interesnih skupnostih.

— Sprejeta je bila naloga za skrb za najnujnejše kadre, ki bodo delali v družbi.

— Administriranje se zaradi politike »indeksiranja« prenaša tudi na občinske organe. Komunisti zahtevajo, da naj negativne posledice administriranja prevzamejo predlagatelji teh ukrepov, ne pa delavci in občani, ki jih za mnenje pogosto nihče ne vpraša, ali pa ne upošteva njihove pobude.

To je le delček opažanj, ki so bila povedana na sestankih. Ob koncu razprave so mozirski komunisti med drugim napisali:

Dovolj imamo sprejetih usmeritev in ugotovitev za izvajanje konkretnih akcij na zgoraj omenjenih področjih. Te so zapisane v programu ZKJ, statutu ZKS, resoluciji IX. kongresa ZKS in XII. kongresa ZKJ ter v dokumentih s seje CK ZKJ, CK ZKS in OK ZKS.

Na vseh področjih torej rabimo konkretno akcijo s **KONKRETIZIRANO NALOGO, IMENOM IN ROKOM** ter dogovorjenim načinom kontroliranja odgovornosti za izvršitev.

Franc Poglajen—Kranjc je v imenu Skupnosti borcev II. grupe odredov predal osnovni šoli v Mozirju listino o poimenovanju

Poimenovanje OŠ Mozirje

Na predlog ZZB NOV Mozirje je kolektiv osnovne šole Mozirje pripravil postopek za poimenovanje šole po II. grupi odredov. Skupščina občine je sprejela ustrezen sklep, tudi Skupnost borcev II. grupe odredov je pozdravila predlog ter podprla poimenovanje.

Svečanost, katere so se udeležili nekdanji borci te slavne partizanske enote in drugih enot NOV ter predstavniki javnega življenja je potekala v telovadnici osnovne šole v Mozirju.

Pozdravne besede je izrekel ravnatelj šole prof. Anton Venek. Izrazil je ponos učencev in kolektiva šole, da bo nosila ime te slavne partizanske enote, tembolj, ker je bila med prvimi, ki so se borile v naših krajih.

Nato je pozdravil poimenovanje predsednik SO Mozirje

Predsednik ZZB NOV Slovenije Bogo Gorjan med nagovorom učencev osnovne šole v Mozirju

Solčava pred 40 leti

Na spominski slovesnosti ob letošnjem krajevnem prazniku Solčave je Damjan Havdejev v svojem govoru popeljal navzoče nazaj v tiste dni oktobra pred štiridesetimi leti, ko so prebivalci zbrani v domači dvorani proslavljali osvoboditev Beograda. Veselje ob tem je prekinila vest, da se Nemci spet približujejo kraju. To je bilo 22. oktobra 1944. Dan kasneje so pričeli požigati in požigali so vse do 25. oktobra. S požigi so želeli upepeljiti partizanske kmetije, zavetja pred bližajočo se zimo in tako onemogočiti oborožen boj naših ljudi. Zločin okupatorja je bil nepopisen. Zgorelo je preko 120 poslopij, 188 krajanov so odvlekli v taborišča, oziroma zapore. Cena za zvestobo je bila velika! Iz tega predela naše občine je bilo udeleženi v boju 159 moških, 10 žensk, od tega je padlo 19 moških in ena ženska. Kot žrtve nasilja pa je umrlo 23 moških in 4 ženske.

Solčava je dočakala svobodo porušena. Le odločni volji krajanov in prebivalcev v okolici je pripisati veliko voljo do obnove, ki pa je bila težka, saj je vsega primanjkovalo.

Mnogi so poiskali svoj kruh drugje, izseljevanje je bilo sprva veliko, sedaj pa upada, kar je tudi pripisati velikim naporom družbe, ki je vlagala v

Alojz Plaznik in prebral sklep skupščine občine Mozirje, s katerim se določa vnaprej naziv osnovne šole: Osnovna šola II. grupe odredov Mozirje. Nagovoril je mlade in jih ob tem opomnil na dolžnost učenja, ki je vrhuna vsakega mladega človeka. Želel je mladim uspehov in izrazil upanje, da bodo živeli v miru in s svojim znanjem doprinesli k razvoju naše domovine.

O poti II. grupe odredov je spregovoril predsednik ZZB NOV Slovenije Bogo Gorjan. Zaželel je mladim, da bi jim ne bilo treba prehoditi trdo pot vojnega življenja. Pozval jih je k negovanju tradicij NOB in pozdravil pobudo, da poimenujejo svojo šolo po tako znani slovenski partizanski enoti, kot je bila II. grupa odredov.

Listine in plaketo Skupnosti borcev II. grupe odredov je predal znani partizanski komandant general Franc Poglajen—Kranjc in čestital šoli k tej odločitvi.

Kolektiv osnovne šole Mozirje se je na slovesnost temeljito pripravil. Ne le da je bil spored, ki so ga pokazali učenci zelo pester in bogat, tudi sicer so omogočili vzdušje pomembnosti dogodka. Izdali so svoje glasilo Bilka, v katerem so namenili uvodnik prav poimenovanju šole. Pa tudi o sami II. grupi odredov so veliko napisali.

Nekdanji borci in gostje so po proslavi prebili nekaj prijateljskih uric v družbi s kolektivom šole, ki je poskrbel za skromno pogostitev vabljenih.

cestne povezave, elektrifikacijo, telefonsko omrežje in v razvoj kmetijstva.

Veliko pomeni obrat Iskre, ki zaposluje pretežno ženske. Tudi vrtec je velika pridobitev za kraj. Neverjetno počasi pa se razvija turistična dejavnost, ki bi lahko pomenila velik gospodarski napredek. Kot primer takšne polžje počasnosti je kamp v Logarski dolini, ki je sedaj v glavnem na plečih krajevnih skupnosti. Tudi kraj sam bi zaslužil v turističnem pogledu večjo pozornost.

Damjan Havdejev se je ob koncu zahvalil koroškimi borcem za vso pomoč in podporo pri reševanju krajevnih težav.

Posnetek risbe, ki prikazuje kraj Solčavo leta 1810

V Rovtu razočarani

Oddaljeni zaselki so potrebni vsestranske povezave bolj kot središča. Sem spadajo tudi telefonske zveze. Telefon že davno ni več udobje, je nuja časa. Posebno velja ta ugotovitev za hribovske predele, kjer živijo in delajo ljudje pod težkimi pogoji. Kaj pomeni zveza prek telefona, vedo danes povedati solčavski kmetje, ki marsikdaj urejajo najnujnejše stvari telefonično. Tako prihranijo na gorivu, času in še bi lahko naštevali prednosti, ki jih imajo s tem, da so vključeni v telefonsko omrežje.

Med oddaljeneje zaselke v naši občini spada nedvomno tudi Rovt nad Šmartnim ob Dreti. Ko so v krajevni skupnosti pridno delali na tem, da se poveže tudi ta hribovski zaselek z dolino preko žice, je bilo vse dogovorjeno, tudi roki. Izvajalci so se obvezali narediti omrežje (PAP Ljubljana), krajevni dejavniki pa so prevzeli skrb za prostor, v katerem bi stala

centrala. Slednji so besedo držali in ob razumevanju gasilcev našli kotichek v gasilskem domu, ga ustrezno uredili in tu ni ovire za uresničitev obljub. Izvajalci omrežja pa kot je že kar običaj, svoje niso opravili v dogovorjenem roku. Res so prišli dvakrat delat, pozneje pa nič več. Kakorkoli že, dela niso opravili do oktobra, kot je bilo dogovorjeno. Tudi krajan v Rovtu so svoje naredili in se sedaj sprašujejo kako, da je vse obstalo. Tako so pisali tudi uredništvu, ki je lahko ugotovilo stanje, kot ga opisujemo.

Dejstvo je, da so v krajevni skupnosti storili vse kar je bilo pred njih postavljeno in kot pravijo, ni bilo lahko. Delali so prostovoljno, prebrodili vrsto težav. V Rovtu pa čaka 12 naročnikov na telefonsko zvezo, verjeli so v obljube in vedo tudi, da v zimskem času ni mogoče opravljati zunanjih del. Tako postajajo nestrpni, razočarani...

Na kmetiji Rmše. Morda bo tudi tu kmalu turistična kmetija.

Rojak svojemu kraju

Ob praznovanju krajevnega praznika, ki ga KS Rečica redno proslavlja v spomin na 6. oktober 1943, ko je Šlardrova brigada v večernih urah obračunala z nemško posadko v župnišču, krajan te KS obelježijo z vsakoletnim kulturnim programom, mnogokrat pa tudi z raznimi pridobitvami komunalnega značaja. Letos se s tem lahko ponašajo prebivalci Šentjanža, ki so deloma s sredstvi širše skupnosti, največ pa z lastno soudeležbo in delom uspeli asfaltirati zgornji in spodnji del vasi.

Z letošnjim krajevnim praznikom pa je krajevna skupnost postala bogatejša še na kulturnem področju. Naš rojak Janko Dolenc je podaril kraju zbirko 11 slik in dve skulpturi, ki bo stalno razstavljena v avli osnovne šole. Rečičani smo mu hvaležni za ta dragoceni poklon. Naj bo to spomin na otroštvo, ki ga je preživljal na Rečici, na mnoge vesele pa tudi trpke spomine iz mladosti pa tudi na številne prijatelje in znance iz otroških let in šolskih klopi, s katerimi je še ohranil pristrčne vezi. V srcu mu je ostal ta lepi kot pod

obronki Golti v objemu Punšel in Križnika od koder je pred skoraj pol stoletja odšel za kruhom v svet. V pogovoru se v spominih vrača v skromno domačijo svojih staršev, materino skrb za preživljanje številne družine ter seveda v očetovo rezbarsko delavnico, ki mu je dala tudi nekaj tega, s čimer se je kasneje v zrelih letih začel ukvarjati, saj je kot sin podobarja in pozlatarja iz Rečice ob Savinji sledil umetniškemu duhu svojega očeta. Sam rad izjavlja: »ni mi mogel dati bogastva, dal pa mi je te roke, s katerimi lahko izražam pri obdelovanju lesa like največkrat preprostih, trpečih ljudi, prežetih z bolečino pa tudi ljubeznijo. Največkrat so to liki žene, matere v katerih poleg otožnosti in bolečine prihaja do izraza tudi ljubezen do ljubljenega bitja — otroka, ki mu je dahnila življenje. Zato sem prepričan, da so prostori v osnovni šoli najprimernejši kotichek, kjer bo ta zbirka v vsej svoji veličini najbolj prišla do izraza.«

Ponosni smo, da se je s svojimi deli proslavil širom po domovini. Z nekaterimi močnimi skulpturami se ponaša tudi naša Zgornja Savinjska dolina, del njegovega sveta pa bo s to podarjeno zbirko ostal tudi na Rečici.

Hvaležni smo Janku za ta poklon. Želimo mu, da bi mu njegove roke lahko še dolgo služile in oblikovale stvaritve, na katere smo lahko vsi ponosni.

Dolina ima precej znamenitih ljudi, redki pa so, ki se na tako plemeniti način spominjajo domačega kraja kot se ga je Janko Dolenc.

Spominska plošča v Logarski dolini

Prebivalci krajevne skupnosti Solčava slavijo 24. oktobra svoj praznik, v spomin na tragične dohodke leta 1944, ko je okupator v svojem maščevalnem pohodu na osvobodeno ozemlje Gornje Savinjske doline pustošil po vseh krajih in med drugim požgal tudi Solčavo. Proslavo ob prazniku so v tem kraju pripravili v petek zvečer, s slavljem pa nadaljevali v soboto dopoldne v Logarski dolini.

Pri Plesnikovi domačiji so skupaj z njimi slavili tudi borci osrednjega odbora skupnosti koroških partizanov, na domačiji pa so odkrili spominsko obeležje ob 40-letnici konference aktivnosti OF velikovskega okrožja, ki je bila tukaj sredi februarja 1944. Vodil jo je Karel Prušnik — Gašper, na njej pa so sprejeli pomembne sklepe za nadaljnji partizanski boj na Koroškem. Obeležje je odkril udeležencem konference Alojz Zupančič — Zmago, slavnostni govornik pa je bil član sveta federacije in takra-

Slavnostni govornik Pavle Žavcer

tni sekretar oblastnega komiteja KPS za Koroško Pavle Žavcer — Matjaž.

Vsi udeleženci so sprejeli protestno izjavo zaradi seda-

Kompas v Mozirju

V eni prejšnjih številok našega glasila smo že omenili možnost reorganizacije našega Turistbiroja v Mozirju, ki kljub prizadevanju ni uspel do te mere, kot bi lahko, če bi ustanovitelji vsi enako razumevali sodelovali.

Povedali so nam, da bo od 1. januarja 1985 Mozirje in s tem dolina, dobilo poslovalnico Komasa. Odveč bi bilo pisati o prednostih, ki jih takšna dejavnost prinaša v občino. Gre za turistično organizacijo, ki ima svoje poslovalnice povsod v državi in tudi v tujini navezuje dobre stike.

Na naše vprašanje kakšne spremembe se nam obetajo v

Priznanje turističnim delavcem

Nekaj let je bilo naše turistično območje brez prospekta. Občinska turistična zveza si je prizadevala, da bi to praznino popolnili. Izdali so dobro oblikovan in vsebinsko zanimiv prospekt. Tudi Zgornjesavinjska zadruga je za potrebe turističnih kmetij izdala katalog, ki zajema na zelo preprost, vendar pa informativen način naše turistične kmetije.

Prve dni novembra so podelili priznanja turističnim in

njih razmer Slovencev onstran meje, enajstim partizanskim kmetijam pa so podelili priznanja OF za njihov neprecenljiv prispevek k zmagovitemu boju in revoluciji.

J. P.

Narodnemu svetu Koroških Slovencev v Celovcu so poslali protestno izjavo:

Ob proslavi krajevnega praznika KS Solčava in ob spominski svečanosti z odkritjem spominske plošče v spomin na konferenco KOROŠKO — PODJUNSKEGA OKROŽJA OF in KPS vas podpiramo pri vaših naporih in boju za osnovne narodnostne pravice ter proti vsakemu poizkusu barantanja z njimi.

Pred 40 leti, 14. februarja 1944, so se v tem lepem kotičku slovenske zemlje zbrali delegati OF in KPS Koroške, katere osnovni cilj, poleg osvoboditve izpod okupatorja, je bil tudi boj za obstoj in združitve malega in razkosanega slovenskega naroda, njegovega jezika in kulture.

Že takrat so bile izražene zahteve, da bi tudi naši rojaki na Koroškem uživali iste pravice, za katere so se že od 1942 leta dalje skupno z našo narodnoosvobodilno vojsko borili in so jim ob podpisu državne pogodbe po 7. členu bile tudi zagotovljene.

Zaradi vsega tega danes toliko težje razumemo delovanje tistih skrajnežev na Koroškem, ki te osnovne pravice krnijo, posebno glede dvojezičnega šolstva, saj prav to uresničuje načelo enakopravnosti in skupnega življenja dveh narodov.

Koroški partizani in domačini, zbrani na spominski svečanosti v Logarski dolini

tej dejavnosti, nam je Stanko Podsedeneš, sedanji vodja Turistbiroja povedal, da bo nova poslovalnica nekoliko širše zastavila svoj delokrog. Pač kot vse ostale podobne Kompasove agencije drugod. Seveda pa bo še naprej glavni poudarek na povezanju turistične ponudbe v Gornji Savinjski dolini. Predvidevajo ustrezno ureditev prostorov.

Prepričani smo, da bo dolga veriga raznih reorganizacij naše turistične poslovalnice zaključena in da bo tako ugledna hiša, kot je Kompas prinesla v dolino več turistične vrveža.

gostinskimi organizacijam v Rogški Slatini. Tam je bil namreč zbor turističnih delavcev (Gostinsko turistični zbor Slovenije).

Posebna komisija je namenila obema turističnim obvestiloma priznanje — srebrno plaketo.

Odičje prihaja iz strokovnih krogov turističnih organizacij in je zato še bolj laiskavo priznanje naši turistični zvezi in kmetijski zadrugi.

Vrtec v Šmartnem ob Dreti je velika pridobitev za kraj

V Lučah tudi knjižnica

Matična knjižnica naše občine je poskrbela za izposojevalnico knjig v Lučah. O otvoritvi smo že poročali. Vendar pa kaže še ponovno opozoriti krajanke, da lahko dobijo knjige ob torkih od 17. do 19. ure v osnovni šoli, kjer izposojevalnica posluje. Kot so nam povedali v občinski matični knjižni-

ci nameravajo poskrbeti tudi za redne ure pravljic, ki naj razveselijo naše najmlajše. Pozdraviti kaže pobudo za izposojanje knjig v knjižnici, saj vemo kako so drage in le redko kdo si jih lahko kupi, tako pa je sodobna ponudba približana tudi krajanom Luč in okolice.

Savinjski gaj elektrificirajo

Prizadevni odbor za urejanje Savinjskega gaja nikakor ne miruje. Ne le priprava gradnic za sajenje v prihodnjem letu, tudi sicer je veliko dela, ki ga je treba opraviti. Zato so povabili na delo krajanke Mozirja, ti se za polepšanje svojega gaja kar radi odzovejo. Prva nedelja v oktobru je torej bila delovna! Delalo je vsega okoli 80 ljudi, saj so tudi vrtnarji ta dan načrtovali delo.

Savinjski gaj še ni elektrificiran, zato so pristopili k prvemu delu, da bi napeljali glavni vod. Treba je bilo izkopati nekaj sto metrov jarka, da bi vanj položili kabel. To veliko delo so opravili učenci osmih razredov mozirske osnovne šole z učitelji vred. Lotili so se dela in napravili več, kot je bilo pričakovati. To vnapre pripisati tudi dejstvu, da so učitelji Jana Cajner,

Darinka Marinc, Milan Koje in Zdravko Novak prav tako prišli za lopate in dajali »delovni zagon«.

Ker so učenci delali v gaju dan pred praznikom mrtvih, so po delu pripravili še lepo slovesnost pred spomenikom VOS—OF. Kulturni spored je to pozornost spominu mrtvih še popestril.

Savinjski gaj postaja preko naših meja znan. Obiskujejo ga številne skupine izletnikov, zato se mora postopno prilagoditi raznim tehničnim potrebam. Sem spada tudi elektrika. Zaenkrat nameravajo urediti priključke za potrebe električnih strojev, pozneje pa bodo pristopili še k ureditvi razsvetljave. Seveda bo zato treba veliko sredstev. Prvi korak k elektrifikaciji gaja je torej storjen!

Dejavna turistična zveza

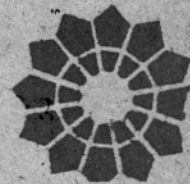
Obveščanje o lepotah in miškavostih naše doline je za razvoj turizma več kot potrebno. Tege se zavedajo v naši občinski turistični zvezi. Zato so tudi letos sodelovali na sejamskih prireditvah, namenjenih ribolovu, športu in turizmu v Novem Sadu. Vključili so se v skupno slovensko turistično ponudbo in si pri tem prizadevali s sredstvi sodobnega obveščanja, kot so video kasete, opozarjati na posebnosti naše turistične ponudbe. V ta namen so skupaj s turističnimi društvi pripravili informativne lističe o posameznih krajih v dolini. Ti služijo kot priloga skupnemu prospektu. Gre za ceneno, vendar pa učinkovito reklamo.

Tudi v Banja Luki, kjer je bila velika prireditve mednarodnega pomena, razstava cvetja, so se predstavili naši turistični delavci skupaj z vrtnarskim centrom pri ZKZ Mozirje.

Bogato jesen so pričakali tudi v mozirskem vrtcu. Posrečena prireditve je zelo dobro uspela. Tudi vreme je dobro poslužilo. Trud kolektiva vrtca je bil poplačan tudi z množičnim obiskom staršev,

ŠTUDENTSKI RAZISKOVALNI TABOR
ZGORNJA SAVINJSKA DOLINA

Ptice in sesalci v Lučah in okolici

Prvi teden v juliju lanskega leta je bilo v Lučah vse živo. Študentje ljubljanske univerze smo obiskovali višinske kmetije in jih skušali čim več spoznati, da bi lažje razumeli njihove probleme. Biologi smo skoraj neopazno prihajali v Luče in odhajali iz njih, ker smo hodili po terenu posamič in smo se zadrževali predvsem v gozdu in v manj obljudenih predelih.

Jaz, ki sem pripadala delovni skupini za biologijo, sem želela popisati ptice in sesalce, ki živijo v Lučah in okolici. Ptice je bilo že v Lučah precej. Lastovke in šmarnice so gnezdele pri večini hiš, veliko je bilo še vrabcev in golobov. Med vrtovi in med grmovjem ob Savinji sem videvala sinice, strnade, pogorelečke in liščke. Na produ ob reki je bilo tudi vse živo. Največ je bilo sivih in belih pastiric. Na kamnih sem opazovala veliko njihovih mladičev, ki so se trudili, da bi s kljunom ujeli kako mušico. Na Savinji ni manjkal povodni kos, ptica rjavo-peščene barve, ki lahko stoji v vodi tudi sredi močnega toka in pobira žuželke izpod kamnov. Vodomca, ptico živo modre barve, ki leti zelo hitro, sem srečala le ob Lučnici. V Lučah je bilo prijetno opazovati ptice. Hodila sem po vaških ulicah in sem jih lahko brez daljnogleda opazovala v vrtovih, na ograjah, strehah in električnih žicah. Lahko sem se jim precej približala, ker se nim bale človeka, kar pomeni, da prebivalci Luč lepo ravnajo z njimi in jih verjetno ne preganjajo. Prijetno se je bilo tudi sprehoditi ob Savinji pod večer in opazovati povodne kose, grilčke in pastirice, kako nabirajo hrano. Večkrat sta se oglasila dva krokarja, ki sta prijadrata nad Savinjo in se spustila proti Lučam.

Ptice nisem opazovala samo v Lučah. Večkrat sem šla peš ob Lučnici v Podvolovlje. Ob vodi je bilo veliko pastiric, z grmovja ob cesti pa so se skoraj neprekinjeno oglašale črno-glavke in vrbje listnice. Ti dve ptici je zelo težko opaziti, ker sta majhni in se spretno skrivata v grmovju. Le po petju lahko ugotovimo njuno prisotnost. Takih težav pa nimamo

Opazovala sem tudi sesalce. Pri tem sva si največ pomagala s sledmi in ostanki živali po poteh in gozdovih, kjer sva hodila. Največkrat sva opazila veverice in srnce. Pri Riharju v Podvolovljeju sva ob seniku našla samico hermelina z mladiči. Uspešno sva popisati 9 vrst sesalcev, med katerimi so še lisica, krt, podgana in jež. Na njivah krompirja in ob reki sva ujela še nekaj miši, rovk in voluharic. Seveda nisva ugotovila ničesar novega, le zbrala sva podatke, ki sva jih potem posredovala ustreznim ustanovam. Če bo kdo za nami še kdaj popisoval ptice in sesalce na tem področju, bo lahko svoje popise primerjal z našimi in tako bo lažje ugotavljal morebitne spremembe v živalstvu.

En teden je prekratko obdobje, da bi lahko obdelali živalstvo Luč in okolice in zato so potrebni nadaljnji popisi in opazovanja. Sicer pa smo spoznali lepoto Luč, srečali smo dobre in prijazne ljudi in ravno zaradi tega se bomo še vračali tja.

Damjana Ota

Srečni starši in otroci

V krajevni skupnosti Šmartno ob Dreti so krepko oplenili sredstva občinskega samoprispevka. Ne velja našteti vseh pridobitev, omenimo pa lahko obnovljeno šolo in prostoren večnamenski prostor, morda najbolj veseli pa so bili otroškega vrtca. Za starše to zagotovo velja, nič manj pa za njihove otroke, ki so ob našem obisku veselo

zapeli prijetni pesmici o svojem vrtcu in kraju, saj imajo oba še kako radi.

Tudi vzgojiteljica Melita Mikek je z zadovoljstvom narvala nekaj osnovnih podatkov. Prvo obletnico svojega vrtca bodo v Šmartnem ob Dreti »proslavili« decembra in brez ovinkarjenja lahko zapišemo, da so vsi zadovoljni in naložba ni bila zgrešena. Lani

ki so prav radi priskočili na pomoč vzgojiteljicam, da bi otrokom s skupnimi močmi pripravili lep dan, dan, ko jih je bogato obdarila dobra jesen!

J. P.

Okleščena kultura

Na zadnji seji odbora za načrtovanje pri Kulturni skupnosti Mozirje so se soočili z velikimi težavami načrtovanja kulturne dejavnosti v občini, saj na vsej črti manjka sredstev. Teh je realno iz leta v leto manj, čeprav vedno znova zatrjujemo koliko nam je do kulture in kako jo naši ljudje potrebujejo, pa tudi želijo.

Ni torej naključje, da delo prosvetnih društev usiha vse bolj, da je danes v nekaterih krajih po dolini že kar pravi kulturni molk, kot posledica pomanjkanja najnujnejših denarnih sredstev. Tako marsikatero društvo nima niti za poravnano računa za tokovino, druge muči vprašanje ogrevanja prostorov, tretje spet pomanjkanje kadrov, ki bi razne kulturne dejavnosti vodili. Res je, da bi trenutno lahko našli posamična društva, ki se še upirajo težkim prilikom v katerih delajo.

Trenutno stanje je tako, da se niti načrtovanih sredstev v SIS za kulturo ni dalo zbrati, ob tem pa razne institucije pokrajinskega pomena zvišujejo svoje zahteve napram naši skupnosti. Tudi o kakšni solidarnosti ni govora. Ob vsem tem je bila prispevna stopnja za november in december še nižnja. Vse kaže, da se pišejo kulturni dejavnosti v naši občini slabi časi.

Načrti, ki se v takšnih okoliščinah pripravljajo so lahko kar hitro liste želja, pa čeprav nakazujejo le najnujnejše za obstoj naših društev ter njih dejavnost.

Ne smemo se slepiti, da je danes čas, ko nam bodo od drugod posredovali razne kulturne prireditve, če pa že, pa za drag denar. Torej je edina prava pot jačanje domačih kulturnih skupin. Zanimivo je da znamo pohvaliti njih uspehe na kakšnih večjih javnih prireditvah, denimo na preteklem občinskem prazniku, ko pa je treba ljubiteljem zagotoviti vsaj skromna sredstva pa seveda aplavz ne pomeni denarja. Podobno se dogaja z našo občinsko godbo. Vsi smo veseli, ko jih slišimo igrati, glasbeniki si prizadevajo preko svojih moči, vendar pa brez zagotovljenih sredstev res ne gre. Dejstvo, da so časi takšni, ki zahtevajo pritegnitev pasu je več ali manj vsem znano, vendar pa ne kaže za vsako ceno zanemariti kulturne dejavnosti v naši dolini, ki je bila veliko bolj razvita pred petdesetimi leti, kot pa je danes. Končno je treba vedeti, da ljubitelji sami poleg svojega prizadevanja in osebnih žrtev ne zmorejo še raznih nabiralnih akcij, da bi društva ostala pri življenju.

Če bomo drevo kulturne rasti klestili v nedogled se bo nujno posušilo.

Spet bo mogoče prečkati Savinjo po Šiljarjevi brvi

Obilica papirja za male elektrarne...

O gradnji malih elektrarn je bilo že veliko povedanega, napisanega in izgovorjenega. Seveda je pomen teh naprav izrednega pomena ne le za naše narodno gospodarstvo, temveč tudi za delovanje SLO. Prav zato bi človek pričakoval, da bodo stvari stekle kot po maslu, kot so bile obljubljenе. Torej enostavno, hitro in učinkovito. Žal pa ni tako!

V Solčavi se pritožuje skupina graditeljev, saj je od prvega sestanka na katerem so bili krajani seznanjeni o možnosti pridobivanja vseh »potrebni papirjev« in o sami tehnični pripravi, preteklo že veliko vode. Spoznali so, da je sicer občina držala besedo in pri lokacijskem postopku vse poenostavila, seveda pa ni tako pri vseh drugih, ki so papirno vpleteni v gradnjo. Tu se nenkrat pojavljajo težnje kar se da »uradniškega«, torej neživ-

ljenskega postopanja. Zahtevki so čedalje bolj zamotani, do te mere, da je morala skupina, ki pač vztraja na gradnji elektrarne poiskati za razna potrebna dovoljenja pomoč pri delovni organizaciji NOVUM v Ljubljani. Seveda pomeni to dodatne stroške in naložbe podražji. Sprašujemo se zakaj tako? Kdo ima od tega korist, kdo škodo, je več ali manj jasno! Kar lahko trdimo, da na takšen način zavijanja postopkov nastaja tudi družbeno škoda. Pa pravijo ti »trmasti« graditelji, kako lep je ostal spomin na besede, ki so jih izrekli razni strokovnjaki na tistem prvem sestanku v Solčavi... Besed pa je po navadi že preveč, le malo pa je volje, da bi se stvari spremenjale na bolje. Končno mora biti tudi za to nekdo odgovoren, menijo graditelji malih elektrarn v Solčavi.

Odrinjeni starostniki

Grenak priukus je zapustila razprava na zadnji seji skupščine SIS za socialno skrbstvo v Mozirju. Delegati so sklenili opozoriti našo javnost na ne-ljube navade, ki prodirajo v našo vsakdanjo stvarnost in kažejo na poslabšanje odnosov med mlajšimi in starejšimi občani.

V čem je narobe? Vedno in povsod proglašamo skrb za človeka, včasih se glede tega obnašamo kot zelo bogata družba. Zaostrene gmotne razmere onemogočajo sicer velike načrte v raznih socialnih pogledih. Vendar pa se pojavlja zaskrbljujoč pojav, ko želi vse več mladih družin posredovati domsko oskrbo za svoje starše. Skratka, star ljudski rek o tem, da mati lahko preživi 11 otrok, vsi ti otroci pa matere ne, se tako uresničuje. Ali smo se tako spremenili v pojmovanju družine kot celote? Ali smo postali objestni, nas pri obilici raznih dobrin motijo starejši ljudje? Delegati niso vedeli odgovora. Dejstvo je, da so znani številni primeri, ko je pri hiši dovolj možnosti, da poskrbijo tudi za starejšega človeka, za lastne starše, pa se te dolžnosti želijo otresti. Prav to je ugotovitev, ki je bila v ospredju razprave. Ali si res domišljamo, da se z določenim izobiljem zožuje prostor za družinsko življenje starejših ljudi.

ki so vendar veliko dali za to, da danes nekdo uživa. Seveda je razumljivo razlika med bolnimi, nepokretnimi in kako drugače prizadetimi ljudmi, ki morajo imeti na voljo zdravniško nego. Jasno, da o takšnih primerih ni govor. Gre bolj za pojave, ko je nekakšno odrivanje starejših od domačega ognjišča prešlo v navado. Tu je odpovedala človečnost, pa tudi čut odgovornosti. Ali nihče od tako mislečih ne razmišlja tudi o tem, da bo nekoč doživel podobno usodo, da bo odrinjen iz sredine, ki mu je vse življenje pomenila skrb in zadovoljstvo.

Na sploh se je odnos do starejših ljudi poslabšal. Le redki so primeri, ko so ostareli ljudje v javnosti deležni človečne pozornosti. Vskandani so prizori v avtobusih, ko mlajši človek niti pomisli ne, da bi odstopil sedež betežnemu sočloveku. Ko ljudje mirno opazujejo, kako težko stoji med vožnjo visoko noseča ženska. Ko nimamo več navade, da bi invalidu spoštljivo odstopili svoj prostor, če je vlak ali avtobus prepoln.

Med delegati so bili pretežno mlajši ljudje. Vsi so takšna opažanja obsojali in se ob tem spraševali kaj je v nas narobe, da smo taki. Ali se tega, kam takšno obnašanje vodi, ne zavedamo?

Če krajani hočejo, gre

Pred Lučami je bila do nedavna brv, ki so jo domačini imenovali »Šiljarjeva«. Ni šlo le za prehod prek Savinje; šlo je tudi za lepo sprehajalno pot, ki so jo veliko koristili turisti. Torej je v najmanjši meri predstavljala korist stanovalcem v tistem predelu. Zob časa jo je najedel in brv se je lepega dne zrušila v Savinjo.

Na zboru TD Luče so stvar obravnavali in se skupno odločili brv spet zgraditi. Nekatera društva so sklenila prispevati sredstva, krajevna skupnost pa tudi skrb za nadomestilo stare brvi. Prav sedaj se sklep uresničuje. Brv bo spet razveseljevala obiskovalce Luč in sprehajalce, ki želijo na gozdnih poteh najti miru.

Načrti v Gornjem gradu

Naš sogovornik Janez Pustoslemšek, predsednik sveta KS Gornji grad je temeljito orisal stanje, uspehe in težave v krajevni samoupravi. Prevzel je vodstvo sveta po odhodu izvoljenega predsednika Bena Faleta v JLA. Seveda ni to delo nič novega zanj, saj je že prej bil namestnik predsednika sveta in sploh je že delal v raznih krajevnih dejavnostih leta nazaj.

Janez Pustoslemšek, sicer lesni tehnik na Smreki, je najprej poudaril, da je vsem načrtom kot gmotni temelj služil denar iz samopriskevka. Tako so načrtovali ureditev dveh mostov v Šokatu. Stara sta bila do kraja dotrajana in grozila je nevarnost, da se zrušita. Naložba je veljala 160 starih milijonov, ki jih pa niso zmogli brez prispevkov SKIS, raznih delovnih organizacij in seveda samih krajanov. Težave pa so bile z izvajalcem, ki se nikakor ni držal rokov in tako je prišlo tudi do nepotrebnih podražitev. Ker sta mostova prometno zelo pomembna, je bila njih postavitev tudi s strani upravnega organa občine časovno določena.

Seveda je povzročala preglavice tudi še razširitev telefonskega omrežja. Končno je tudi to urejeno in pridobili so dodatno 25 števil. Pomembno je pri tem poudariti, da so s tem vključene še nekatere oddaljene kmetije v omrežje. Pri delih se je zatikalo, saj izva-

ko, da bi plačilo vsaj delno poravnali vsi naročniki solidarno. Sicer bi za dolgo omrežje morali plačati odročni kmetje preveč. V KS Gornji grad so sicer vedno znova priganjali, pa se je kljub vsemu delo zavleklo za 9 mesecev, kar pomeni hkrati krepke podražitve.

Kar dosti je bilo manjših naložb, kot tista v kanalizacijo v spodnjem trgu. Sicer so prispevali krajan kar 50% sredstev za ureditev tega kraka kanalizacije.

Trd oreh pa je gradnja mrliške vežice. Svet krajevne skupnosti se zaveda, da je ta kraju in ljudem v njem zelo potrebna. Vendar pa kot je to že običajno, tudi tu ni šlo brez preprek. Kar trikrat so morali menjati lokacijo. Tu je treba poudariti pomanjkljivost, ki so jo zgrešili načrtovalci urbanistične dokumentacije, ki niso predvideli gradnje vežice na ustreznem zemljišču. Čas pa hiti in z njim tudi podražitve, tako bo sedaj težava s sredstvi. Razmišljajo o razpisu krajevnega samopriskevka za mrliško vežico in menijo, da bodo krajani to rešitev tudi sprejeli. Vsekakor bo, kot trdijo v KS Gornji grad mrliška vežica v prihodnjem letu gotova.

Asfaltiranje v Kanolščico so morali zaradi pomanjkanja sredstev preložiti.

Da bi mladim družinam omogočili gradnjo doma in jih tako zadržali v kraju, so si prizadevali za dodatna gradbena zemljišča na Pilphovem travniku. Tu bi naj stalo 11 vrstnih hišic. Več let je trajala skrb za odkup zemlje, sedaj pa se je zataknilo pri komunalnem urejanju parcel. Izvajalec si ne prizadeva dovolj, da bi izkoristil še ugodno vreme in prijel resno za delo. Zaradi tega se lahko pričete gradnje hiš spet zavleče.

Krajevna skupnost se ne ubada zgolj s komunalnimi težavami. Soočajo se tudi z vprašanji delovanja društev. Tako ima trenutno velika bremena domače prosvetno društvo. To ni stvar društva samega, je stvar kraja in ljudi v njem, meni predsednik Pustoslemšek. Prav tako si prizadevajo končno urediti razstavni prostor v Šteklju, kjer naj bi bila zbirka narodopisnih predmetov.

Janez Pustoslemšek

jalec ni imel na voljo potrebne materiala. Posebno tisti oddaljenejši naročniki so morali kar krepko prijeti za delo, postaviti drogove, opraviti izkope in še nekoliko več plačati za začetek. Sicer pa so uredili ta-

Akcija — zadovoljstvo!

Govori se in piše o delu OOSZSMS—Bočna, zato je omembe vredno, da rečemo, da je mladina v Bočni aktivna in uspešno opravlja letne načrte.

Tako smo v oktobru izvedli akcijo pogozdovanja na Menini. Priredili mladinski ples, pomagali in sodelovali pri proslavi ob 40. letnici požiga Bočne, prav tako pa smo organizirano pristopili k sodelovanju z DPO v KS.

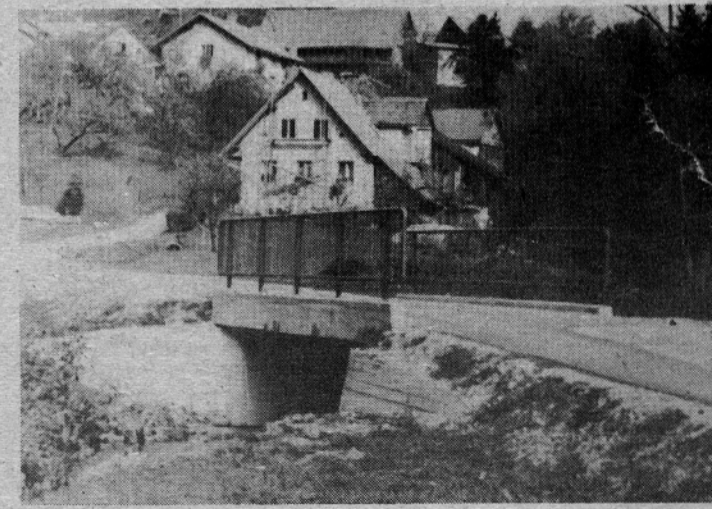
Akcija pogozdovanja je stekla v brigadirskem duhu z namenom povežave in prikaza brigadirskega življenja. Uspeh je mladinski ples, ki pa je pustil spomine in poznanstva mladih iz vse doline. Dobljena sredstva smo namenili za popravilo mladinske sobe, organizirali pa bomo tudi izlet.

Pripomniti moramo, da se mladina

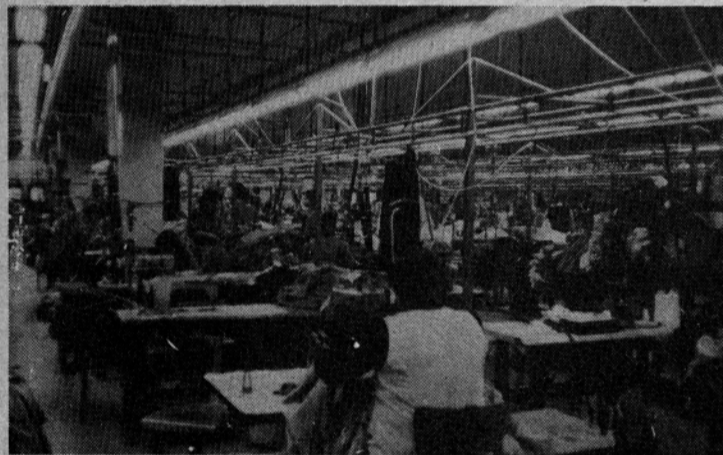
ska organizacija ne šteje kot »elitno« organizacijo v KS — kot menijo nekateri — ampak smo integralni del celote v KS. Hočemo poudariti, da sadove in ugled naše organiziranosti ne uživamo le mladinci, ampak celotna KS. OK in končno dolina sama.

Slišati je različna mnenja, velja pa, da smo veseli vsakršne pohvale, pa zato vabimo krajan Bočne k organiziranemu delu in povezovanju z mladino, posebno tiste, ki odklanjajo povabila na mladinske seje. Prisotnost in predlogi nam bodo vir uspeha. Torej mladina je aktivna; pričakujemo le še sodelovanje.

Predsedstvo
OOSZSMS—Bočna
Marija Krajnc

V Šokatu so zgradili oba mosta na novo, saj stara nista več nudila varnosti težkim tovorom

V šivalnici Elkroja v Nazarjah

Uspešen mali nogomet

V Nazarjah se je 4. novembra končal jesenski del krajevne lige v malem nogometu. Prvikrat je bila ta liga že prejšnjo sezono jesen — pomlad, letos pa je bila organizirana drugič in to že na zelo visoki ravni. Seveda je nosilec tekmovanja Športno društvo »Vrbovec«, ki je poleg tega, da je izdalo pravila lige, imenovalo tudi komisijo za organizacijo in vodenje lige, disciplinsko komisijo in določilo sodnika, ki sta vodila vse tekme. Zanimivost je tudi v tem, da v ligi smejo igrati vsi krajanje Nazarja in vsi iz drugih krajev, ki so kadarkoli igrali na nogometnem maratonu v Nazarjah. Takšen pristop k organizaciji in angažiranost vseh članov športnega društva, da bi liga v smislu rekreacije in množičnosti čimbolj uspela, je vsekakor vredna pohvale.

Liga se je pričela 4. septembra, v njej pa je ravno tako kot prejšnje leto nastopalo 6 ekip, ki je vsaka imela že pred začetkom določenega svojega kapetana oz. vodjo. Kraj Nazarje je bil od športnega društva razdeljen na 5 delov, tako pa se potem ekipe tudi imenujejo: Kurja vas, Novi bloki, Spodnje Nazarje, Stari bloki, Zgornje Nazarje, posebej pa je ekipa Veterani, v kateri igrajo člani društva, ki so starejši od 31 let. Kapetani teh ekip so: Napatnik Slavko, Vratnar Miran, Pukart Franjo, Turk Anton, Bašnec Milan in Grudnik Roman.

Jesenski del je bil igran dvokrožno, kako bo tudi pomladanski, ki bo končan do 7. nogometnega maratona, torej do 1. maja. Deset nedeljskih dopoldnevov je bilo tako septembra in oktobra na igrišču v Nazarjah res živo in mladi krajanje, seveda predvsem moški, z veseljem igrajo v ligi in spremljajo njen potek. Tako je aktivno nastopalo 69 članov društva, lestvica po jesenskem delu pa je takale:

Spodnje Nazarje	10 8 1 1 48:21 17
Kurja vas	10 6 2 2 33:21 14
Stari bloki	10 5 2 3 49:29 12
Veterani	10 3 2 5 29:40 8
Zgornje Nazarje	10 3 0 7 41:55 6
Novi bloki	10 1 1 8 38:72 3

Najboljši strelci lige so trenutno Čajner Leon s 26 goli, Bitenc Damjan 18 in Vodovnik Igor 14 golov. Kot zanimivost je treba še povedati, da so bile tekme odigrane po vnaprej določenem in izžrebanem razporedu, točno določenem z datumi in urami. Vseh 30 tekem se je igralo z eno samo nogometno žogo, doseženih pa je bilo 238 zadetkov, od tega 7 avtogolov. Sodnika Volovšek Slavko in Križnik Tomaž sta dosodila za 43 minut izključitev in 6 sedemmetrov. Želja vseh članov ŠD »Vrbovec« je, da bi tudi v prihodnjih letih krajevna liga tako zapolnjevala del njihovega prostega časa.

KRIŽNIK TOMAŽ

Predlog dolgoročnega načrta

Objavljamo izhodišča za sestavo predloga dolgoročnega razvoja naše občine. Gradivo je sedaj v delegatskih sredinah in se bo že obravnavalo na ločenih sejah zborov občine.

Osnovo za izdelavo Smernic dolgoročnega razvoja občine Mozirje v obdobju od 1986 — 1995/2000, je nakazala Analiza dolgoročnih razvojnih možnosti, kot tudi vse prehodne analize in ugotovitve ter javna razprava o teh dokumentih. Ob upoštevanju dosedanjih analiz, študij ter temeljnih usmeritev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, nastaja ta planski dokument, ki naj služi vsem nosilcem pri pripravi dolgoročnega plana v občini, kot pregled nad našim dolgoročnim, družbenim, socialnim in prostorskim razvoju ter krepitvi samoupravnega sistema z razvojem proizvodnih sil in proizvodnih odnosov. Temeljne opredelitve so nakazane v strategiji, ciljih in možnostih našega prihodnjega razvoja.

Kljub nekaterim restriktivnim ukrepom, ki so bili sprejeti na različnih ravneh, zaradi širše opredelitve v družbeno-ekonomskem razvoju SFRJ, je naše gospodarstvo doseglo hitrejšo rast (merjeno v dohodku na delavca), kot je bila rast v SRS. Tudi naše gospodarstvo je relativno nizko zadovoljeno v tujini, kar bo tudi v prihodnje vzpodbudno delovalo na tekočo in razvojno reprodukcijo. Prav tako je naše gospodarstvo relativno malo odvisno od uvoznih reprodukcijskih materialov. Na drugi strani pa je nesporna ugotovitev, da primerjalno zaostajamo v nekaterih družbenih dejavnostih (zdravstvo, celodnevna osnovna šola, osebni standard). To pomeni, da se je materialni položaj naše proizvodnje relativno hitreje izboljševal kot v SRS. Vse to narekuje, da v prihodnjem obdobju kljub poudarkom na materialni krepitvi gospodarstva, ne bomo mogli in smeli dovoljevati nadaljnjega zaostajanja razvoja družbenih dejavnosti.

Akumulacijska sposobnost našega gospodarstva se v zadnjem obdobju hitreje izboljšuje kot je poprečje v SRS in ob zaostajanju rasti sredstev za osebne dohodke za republiškim poprečjem (okrog 10%) ter sorazmerno nizki porabi novoustvarjene vrednosti za investicije (le okrog 12%) si je gospodarstvo izboljšalo strukturo financiranja tekoče proizvodnje v korist lastnih sredstev. Na tej osnovi je realno pričakovati, da je naše gospodarstvo vse bolj pripravljeno za nadaljnjo ekspanzijo, kar vliva določen optimizem za naš nadaljnji razvoj.

Predstavitev Glina na sejmu Gorenja

Letošnji sejem Gorenja pod geslom Z izkušnjami in znanjem v prihodnost si je ogledala večina naših delavcev.

Na sejmu smo pokazali naš celotni proizvodni program: žagarske proizvode, kompleten program stavbnega pohištva z nekaterimi novostmi (harmonika polkna), kompleten program tozda Iverna od surovih ivernih plošč do oplemenitenih plošč različnih dizajnov, pohištvene elemente, regale in novo predobno garnituro ter izdelke naših koope- rantov, kot dopolnitev celotne ponudbe.

Po naši oceni so bili Glinovi proizvodi solidno in zanimivo

Izhajajoč iz dosedanjega hitrega ekstenzivnega razvoja našega gospodarstva (prispevek povišane produktivnosti dela v rasti DP v občini do leta 1980 do 40%, v SRS 40%, v SFRJ 45%) je možno zaključiti naslednje:

— da se bo trend takega razvoja še nadaljeval, vendar se bo bistveno upočasnili. Na to bodo vplivali tako notranji kot zunanji omejevalni faktori (pomanjkanje ustrezne delovne sile, omejeni energetski viri, omejen prostor in v zvezi z njim varstvo okolja, omejene količine lesnih mas ipd. in tudi drugih, predvsem uvoznih re- pro-materialov ipd.),

— da bomo morali vse bolj razmišljati pa tudi dejansko uredničevati intenzivnost družbeno-ekonomskega razvoja. Pri tem pa bodo odločilno prispevali delavci, predvsem pa strokovno bolj usposobljeni delavci,

— odločilnega pomena za razvoj naše občine, bo v prihodnjem obdobju rast ali padec števila prebivalstva. Odločili se bomo za rast prebivalstva iz naslednjih razlogov:

— zadnji popis prebivalstva je prikazal, da smo v zadnjem desetletju obrnili trend padanja v trend rasti števila prebivalcev naše občine,

— ocenjujemo, da se je odseljevanje ljudi, predvsem iz višinskih predelov zaustavilo, še več, priča smo celo nekaterim željam posameznikov, da bi se vrnili v dolino, pa tudi v višje predele,

— računamo na še večje doseljevanje ljudi iz drugih območij, predvsem iz občine Titovo Velenje, kjer je začelo občutno primanjkovati poseljenega prostora,

— pri dolgoročnem razvoju pa seveda ne smemo še mimo nekaterih faktorjev in instrumentov, ki lahko bistveno vplivajo na naše prizadevanje:

— svetovna gospodarska kriza, ki je dolgoročnejša,

— program dolgoročne gospodarske stabilizacije,

— padajoči trendi svetovne trgovine — vemo, da zahteva program gospodarske stabilizacije praktično podvojitev udeležbe naše mednarodne menjave (iz 0,4 na 0,7 do 0,8%). Ta zahteva predstavlja za gospodarstvo izreden napor, ki pa nikakor ne more mimo nas,

— pojav regionalnega zapiranja in protekcionizma, kar je glede na naš družbeno-ekonomski red nesprejemljivo,

— otežkočeno pridobivanje mednarodnih finančnih in ostalih kreditov,

— zaostajanje se politični pa tudi vojno-strateški odnosi, kar lahko ima sigurno močan vpliv na naš razvoj, glede na geopolitično lego naše občine ipd.

predstavljeni, našim izdelkom je bilo namenjeno več pozornosti kot prejšnja leta. Sejem je bil urejen po programskih predstavitev, ki jih je lahko sestavljalo tudi po več članic sozda. Omeniti moramo tudi, da je sodeloval Glin pri ureditvi razstavnega prostora z ivernimi ploščami in mizarskimi izdelki.

Poudariti moramo, da imajo hišni sejm Gorenja poleg reklamnih učinkov predvsem močan poslovni pomen za prodajo na domačem trgu. Pretežni del pogodb za naslednje leto se namreč sklene prav na tem sejmu.

(Informator)

Okolje veterinarske postaje v Mozirju je postalo s spomenikom partizanskim kmetijam Janka Dolenca še lepše.

Golte vabijo

Med ukrepe sanacijskega programa RTC Golte sodi tudi povečanje obiska na Golteh.

Uvedba celoletne karte ni novost, saj je to že preizkušena oblika na drugih podobnih centrih.

Zato je TOZD RTC Golte v pripravah na letošnjo zimsko sezono 1984/85, skupaj z RTC Kope uvedel skupno SEZONSKO KARTO GOLTE — KOPE 1984/85, ki bo veljala za odrasle 7.000,- din, za otroke (osnovnošolska mladina do 15 let starosti) 5.000,0 din.

Ta karta ne vključuje nočne smuke in je opremljena s sliko!

Enako kot lani bo tudi letos v veljavi LETNA KARTA RTC GOLTE 1985, ki bo veljala za odrasle 5.000,- din in za otroke (osnovnošolska mladina do 15 let starosti) 4.000,- din.

Tudi ta karta ne velja za nočno smuko in je opremljena s sliko!

TOZD RTC Golte, skupaj z GTC Kope nudi možnost obročnega odplačevanja:

— 50% ob prevzemu karte pri izdajatelju,

— 25% v februarju 1985 (ob dvigu OD za januar 1985) in

— 25% v marcu 1985 (ob dvigu OD za februar 1985) pri OZD, kjer je delavec zaposlen.

Predprodaja se bo pričela 1. 11. 1984 in bo trajala do 15. 12. 1984.

Akcijo bodo vodili preko OZD referenti za šport in rekreacijo ter turistične agencije:

— TIG Celje, Kompas Celje, Izletnik Celje, Globtour Celje, Center za mladinski turizem Celje,

— Izletnik Žalec,

— Kompas Mozirje (Turist biro).

Gasilci v Šmartnem

V Šmartnem ob Dreti se poleg drugih z velikimi uspehi lahko pohvalijo tudi gasilci. Z izredno pomočjo krajanov so letos zabeležili nekaj lepih dosežkov. Predvsem velja omeniti nakup novega sodobnega kombiniranega gasilskega avtomobila, ki jih je veljal 2,2 milijona dinarjev. Občinska gasilska zveza je k temu prispevala 25 starih milijonov, krajevna skupnost 5 vse ostalo pa so zbrali sami s pomočjo krajanov.

Hkrati s tem uspehom se je pojavil nov problem. Za novo vozilo namreč nimajo primerne garaže, zato so se odločili za prizidek k svojem domu. Potrebovali bodo 800.000 di-

V tednu požarne varnosti so gasilci preverjali svojo usposobljenost.

MLADI PIŠEJO

Dragi mladi dopisniki

Seveda sem zelo vesel vaših prispevkov, tudi uredniški odbor rad nameni prostor pisanju mladih v našem glasilu. Samo nekaj bi vas prosil, poskrbite za to, da bodo sestavki napisani s strojem. Nimam tajnice, vse moram sam prepisovati, potem pa še včasih kdo napiše kakšna imena tako, da jih najbrž še sam ne bi znal več prebrati — ko je seveda napačno objavljeno, je pa ogenj v strehi... Zato naj obvelja dogovor, da pošljete le s strojem prepisane sestavke, na vrsto in pol razmaka. Tako namreč zahtevajo tipkopise v tiskarni. Verjetno bodo vaši prošnji v šolskem tajništvu radi ustregli.

Urednik

Sinclair med gornjegrajskimi šolarji

V letošnjem šolskem letu smo na naši šoli ustanovili računalniški krožek. Delati smo začeli s tremi računalniki, ki smo si jih izposodili. Da bi si lahko kupili svoje, smo prosili za denarno pomoč delovne organizacije v občini. Upamo, da nam bodo rade pomagale.

Na začetku nam je bilo vse tuje in neznano. Sedaj, ko že nekaj časa hodimo h krožku, nam računalnik ni več takšen tujec.

Za upravljanje z njim se bomo morali naučiti tudi nekaj angleščine. Delo z računalnikom je polno presenečenj — zna namreč odgovarjati na najrazličnejša vprašanja, z njim pa se lahko tudi igramo.

Do sedaj smo pri tem krožku igrali igrice Zbijanje opeke, pregledali pa smo že tudi marsikatero revijo o računalnikih. O tem je izšlo že tudi veliko knjig.

Pri krožku nas je 28 učencev. Ker je to za eno skupino preveč, smo razdeljeni v dve skupini. Krožek vodi tov. Colnarjeva.

Delo z računalnikom je vsem zelo všeč, zagotovo pa nam bo to koristilo tudi pri nadaljnjem šolanju in pri opravljanju poklica.

Občinsko rokometno prvenstvo

Dne 18. 11. 1984 je bilo v Gornjem gradu občinsko prvenstvo v rokometu za dečke. Pomerile so se ekipe iz Mozirja, Luč in Gornjega grada.

Rokometni dvoboj Gornji grad: Mozirje je dobil Gornji grad z devet proti dva. Tekma med Lučani in Mozirjem se je končala z zmago Luč z deset proti štiri. Spopad med Gornjim gradom in Lučani se je končal z rezultatom dvanajst proti šest za Gornji grad.

Igre so bile zelo zanimive. Najbolj pestra je bila igra Gornji grad : Luče. Občinstvo je navdušeno navijalo. Vse ekipe so se zelo trudile, da bi pokazale največ, kar zmorejo.

Prvo mesto je zasedla ekipa iz Gornjega grada, drugo Luče in tretje mesto Mozirje.

Čez en teden je bil drugi krog tega tekmovanja v Mozirju. Vrstni red je bil enak kot v Gornjem gradu: 1. mesto Gornji grad, 2. mesto Luče in 3. mesto Mozirje.

Člani literarno novinarskega krožka COŠ Gornji grad

Brigadirji o delovni akciji

MDB »Slavko Šlander« se je udeležila MDA »Bela krajina 84«. Namen akcije je bil izkop vodovoda v Draščih. Brigadirsko naselje je bilo v Lokvah pri Črnomlju. Pogoji za bivanje so bili ugodni, čeprav bi lahko bili še boljši. Na razpolago je bilo improvizirano športno igrišče, kopalnice, tuši, jedilnica. Hrana se ni pripravljala v naselju, temveč so jo vozili iz OŠ Črnomelj. Hrana je bila dokaj dobro pripravljena, manjkalo je mlečnih izdelkov. Zajtrk se je pripravil že zvečer, zato je bil ponavadi čaj hladen. Že prvi dan so se naši brigadirji združili z brigadirji iz Brežic, do te pobude je prišlo že pred samo akcijo. Združili so se zaradi nepopolnosti obeh brigad (Mozirje 18, Brežice 14), da bi sestavili vsaj eno popolno brigado. Zdruzena brigada se je imenovala Solidarnost, vendar je po tednu dni razpadla, ker je bilo po združitvi dvojno vodstvo, prišlo je do nesporazumov med vodstvom zaradi discipline in nedelavnosti na trasi. Zadnjih štirinajst dni sta brigadi delali vsaka zase, vendar še pod istim, skupnim imenom. Povečal se je učinek na trasi, tudi disciplina se je izboljšala. Še vedno pa je bilo po več brigadirjev na bolniški. Brigadirji so premalo skrbeli za čistočo v sobah, saj se je pokazalo, da so iz prejšnjih izmen zelo slabo počistili za seboj. Brigadirji so imeli možnost nabave najnujnejših stvari tudi v naselju.

Vstajali so ob 5. uri, zatem je sledila telovadba, pospravljanje prostorov, ob 5.30 je bilo postrojavanje in dviganje zastave, sledil je zajtrk in ob 6. uri odhod na delovišče, kamor so se vozili z avtobusom (tudi do 30 km). Delali so do 13. ure, ob 9.30 je bila malica.

Organizacija dela na trasi ni bila najboljša, zato so bili brigadirji precej razkropljeni in so se procenti na trasi težko realno ocenili. Tudi učinek dela na trasi ni bil zadovoljiv. Obrazložitev: Nadaljevali so delo prejšnjih dveh izmen, zato so naleteli na težje pogoje dela. Prejšnji izmeni sta odstranili vrhne plasti

zemlje, sedaj pa je bilo potrebno odstranjevati skale, kar je bilo dosti naporejše. Poleg težavnih pogojev dela, so se pridružile tudi vremenske neviščnosti, pa tudi delovne opreme niso dobili pravočasno. Odnos domačinov je bil zadovoljiv, vendar je bilo povsem drugače, ko so delali brigadirji v sosednji Hrvaški. Ker ta vodovod ne bo v njihovo korist, so naleteli na slab odnos, saj so morali plačevati celo vodo, če so jo hoteli piti.

Po vrnitvi v naselje ni bilo vedno tople vode za tuširanje. Po kosilu je bil prost popoldan. Organizirane pa so bile tudi razne aktivnosti. Tako so se brigadirji lahko vključili v foto, krožek, jamarski krožek, tečaj cestno-prometnih predpisov...

Za IPD ni bilo kakšnega posebnega interesa. Pešno so bili izvedeni trije udarniški popoldnevi z domačini, kjer so kopali jarek za elektrovod. Za jedajočo in pijačo so po udarniškem popoldnevu poskrbeli domačini. Poleg dela je bilo dobro poskrbljeno tudi za razvedrilno... Na voljo je bil disco v Črnomlju ter kino. Sami brigadirji so organizirali spoznavne večere ob tabornem ognju, izbirali miss naselja, organizirali brigadirske poroke, redno izdajali biltene in stenšče, vendar pa se vsi brigadirji niso vključevali v tovrstno delo. Odnosi štaba do brigadirjev so bili zadovoljivi, ni bilo potrebno nobenih sankcij, vseeno pa je bilo nekaj problemov med samimi brigadirji (vstajanje, prekomerno uživanje alkohola pri nekaterih...)

Brigadirji menijo, da se je nesmiselno udeleževati akcij s tako majhnim številom brigadirjev, ker se ponavadi ne dosežejo željeni uspehi, pa tudi vzdušje med brigadirji ni tako dobro. Zadnji brigadirski dan je bil organiziran zaključek vseh treh izmen, vendar pa se ga niso udeležili vsi brigadirji, ker je imel avtobus predčasni povratek zaradi popoldanskih voženj. Na zaključku so sodelovali samo nastopajoči v programu.

Opis vojnih dogodkov družine Franc Kramer p. d. Raztočnik iz Šmihela 19

Ko je okupator spomladi 1941 zasedel Jugoslavijo, je splošna vstaja proti okupatorju zajela tudi našo hišo. Naša družina je bila takrat kar precejšnja, saj nas je živelo poleg staršev pri hiši 7 otrok, štiri sinovi in tri hčerke, poleg tega pa še trije starejši ljudje, prejšnji gospodar Miha Napotnik (od katerega so naši starši kupili posestvo), stari Janez, duševno ne čisto prisoben, ter še stara Micka, ki je od nekdaj, od svoje rane mladosti, živela in delala pri hiši. V gospodinjstvu nas je torej živelo 12 oseb.

Septembra 1942 so našo hišo prvič javno obiskali partizani. Tonček in Ivan, ki sta bila takrat še zelo mlada, sta v času setve zvečer pasla vole, ki so preko dneva morali delati pri setvi ozimine. Kar naenkrat so stopili okoli pastirjev in živine partizani in vse skupaj odgnali domov. Od tedaj smo bili redno v stikih s partizani, sodelovali z njimi in jim pomagali z živim ter pranjem perila. Sestra Marija, ki je bila spretna šivilja, je za partizane tudi vedno kaj šivala. Ko so nas pozneje Nemci odgnali od doma, so odnesli tudi nekaj nad 100 m blaga, ki je bilo na zalogi namenjeno za partizane. Partizanom smo prinašali tudi sanitetni material, ki smo ga preko družine Cesar iz Mozirja dobivali iz lekarne v Mozirju.

Starejši sin Alojz je bil aktiven partizan, kurir na stanici 1/3, drugi sin Franc pa je bil mobiliziran v nemško vojsko in ga torej tudi ni bilo doma. Alojz je nosil pošto na kurirski liniji Bele vode, Šetvid in nazaj. Pri Planinšku v Radegundi je bil prostor, kjer se je vojna pošta dvigala in prenašala naprej. Tudi na dan 1. junija 1944 je bilo tako. Ko pa je Lojze tega dne prišel in hotel dvigniti pošto, je bila hiša naenkrat obkroljena od vermanov, nemških pomočnikov. Kurirska javka pri Planinšku je bila nekako izdana. Ko je Alojz skušal pobegniti, so ga že na kakih 100 metrov zadeli in ubili. Med vermani pa je bil nekdo, ki je Alojza poznal. Zato so se vermani še isti dan napotili na njegov dom in odpeljali očeta ter vsa tri dekleta v celjske zapore. Tam smo bili zaprti 3 mesece. Priznali nismo ničesar, čeprav so nas pretepali, da je kri brizgala iz ran.

Po treh mesecih so očeta izpustili domov, nas, vsa tri dekleta pa so odpeljali na prisilno delo. Marija, najstarejša, je delala v kraju Šerntal, midve, Tončka in Franca pa sva morali na kmete na Gornje Štajersko, vsaka na drugo kmetijo. Vendar sva se lahko večkrat shajali in se tako dogovorili, da bova pobegnili in se poizkušali vrniti domov. Toda kako? Po daljšem preudarjanju sva se odločili, da odideva kar peš. To, kar sva na tej poti doživljali, je vse kaj drugega, kakor izlet z vlakom ali avtobusom. Ogibali sva se večjih krajev, kjer so se zadrževale vojaške ali policijske enote. Pot je bila dolga, toda za naju, ki sva hoteli domov, to ni bila nepremagljiva ovira.

Seve sva potovali več dni od Bruka na Muri preko Gradca, Lipnice, Špelfelda in končno prišli do reke Drave. Tu sva tako dolgo iskali kak nezastaržen prehod, da sva naleteli na nekega čolnarja, ki je naju prepeljal čez reko Dravo. Nato sva nekje naleteli na starejšo ženo, ki nama je pokazala pot, po kateri sva kar kmalu prišli v stik s partizani. Po kurirski liniji sva nato nadaljevali pot preko Pohorja, Graške gore, Zavodne, Belih vod — in bili sva doma! V slabi obleki in prestradani, toda srečni, da sva brez večjih ovir dosegli dom. Kdo bi mogel popisati veselje na domu, ko so naju zagledali! Vsi smo se veselili, tudi kurirji, ki so naju spremljali.

Brat Franc, ki je bil mobiliziran v nemško vojsko, je bil na ruski fronti. Tam je dobil dopust, ki pa ga je moral preživeti v Celju, kajti domov, na osvobojeno Gornjesavinjsko dolino ga niso pustili. Slučaj pa je hotel, da so prav takrat izpustili s prisilnega dela sestro Marijo. Prišla je v Celje, prav takrat pa je bil v Celju na obisku pri Francu tudi oče. Tako so prišli vsi skupaj v Celju ter se lepo izmuznili in odšli vsi trije domov. Franc je potem živel v ilegali vse do konca vojne. Na ruski fronti si je rešil življenje s tem, da je zadnji trenutek skočil iz gorečega tanka, trije njegovi kolegi pa so v njem zgoreli...

Ko je bilo vojne konec, se je vsa družina razkropila. Marija se je poročila v Gorenje, kjer je pred leti umrla. Tončka se je poročila na hribovsko kmetijo Pod Ter (pri Grozdeju), Franca pa na kmetijo v Nazarju — Pusto polje. Tonček in Ivan sta danes zaposlena pri GLIN Nazarje. Doma pa je ostal, se poročil in živel brat Franc, ki pa je zaradi vojnih posledic bil zelo rahlega zdravja. Pred par leti (1979) ga je zadela kap in je umrl. Zapustil je ženo in dva otroka, sina in hčerko, ki sta danes, ko to pišem, že poročena. To bi bila kratka in kruta zgodba te družine, ki je ostala vedno zvesta svoji domovini.

V Planici, kjer je padel brat Alojz, sta takrat prebivala Gregor in Angela Gostečnik, brat in sestra, p. d. Šumečka. Tudi ta dva so takrat Nemci zaprli in jih pozneje poslali na prisilno delo nekam v Avstrijo. Gregor se je čez nekaj mesecev vrnil in se s sestro Franco spet nastanil v Planici. Franca, ki je pred in tudi še med vojno služila pri kmetu Atelšku na Ljubnem, je zaradi sodelovanja Atelškove družine s partizani bila prav tako internirana in mnogo pretrpela. Ko je bila izpuščena, se je nastanila pri bratu Gregorju v Planici. Ona je vojno sicer preživela, brata Gregorja pa so Nemci meseca decembra 1944 ustrelili kar na domačem pragu, v Planici. Sestra Angela pa se je po vojni podobno kot Kramerjeva dekleta kar peš vrnila domov. Toda o njih bi bila že nova zgodba.

(Po pripovedovanju Tončke in Tončeta Kramerja zapisal Lovro Goličnik)

Takole veseli so solčavski varovanci tamkajšnjega vrta izbrali lep jesenski dan

Pogled nazaj

Poznati preteklost svojega kraja si mnogi želijo. Žal pa je o marsičem premalo znanega, premalo zapisanega in tako znanje o dogodkih izpred dolgih let blede, oziroma ga je vse manj.

V naši dolini imamo mnoge kraje, ki so zgodovinsko pomembni, nekateri so značilni za nastanek določene obrti, drugi spet zaradi običajev in podobno.

Ker smo v središču turistične pozornosti, bi morali poskrbeti, da bi se znanje naših ljudi o zgodovinskih izročilih izpopolnilo, da bi vedeli tujcem povedati kaj več o dolini in njeni preteklosti.

V teh krajih so živeli in delali številni omikani ljudje in zato so marsikaj zapisali. Žal pa je mnogo tega našlo svoj konec med okupacijo, ko so Nemci odnesli trške arhive in stikali za raznimi pisnimi viri, listinami in knjigami. Usoda odnešenega je po sedanjih spoznanjih vsaj deloma znana. Pokojni profesor dr. Pavel Blaznik z zgodovinskega inštituta na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti je zapisal, da je del arhivskega gradiva, odnešenega iz naših krajev končno zaradi bombardiranja na Ptuj, del pa je bil prepeljan v Gradec. Tako je torej na dlani, da smo revnejši za dragocene vire. Sicer pa tudi vračanje v zamejstvo odpeljanih listin le počasi poteka.

Fran Hribernik je med svoje beležke vpisal datum, ko je po dolini neki grški umetnostni zgodovinar pobiral arhivsko dediščino. Tako vemo, da je to bilo leta 1943. Takrat so Nemci pohiteli, ker so našli svoj izgovor za ropanje kulturnih dobrin v bojazni, da bi partizani zgodovinskega bogastva ne uničili...

Med pisci, ki so sedanosti veliko ohranili so Ignac Orožen, dr. Avgust Stegenšek, Rajko Vrečar, Fran Kocbek, Franjo Baš, Jože Curk, Franc Praprotnik, Fran Hribernik, Žiga Laykauf. Seveda so še številni pisci namenili svoje sestavke dolini, krajem in ljudem v njej. Veliko vedenja o naših običajih so tudi ohranili narodopisci v svojih delih.

Jezdna postaja na Črnicu

Po odkritju jezdnih znamenj na Požarih je postalo vprašanje znanamovanih poti v Gornji grad zanimivo. Dejstvo je, da so imeli škofoje v času, ko so iz Gornjega grada vodili svoje posle, stalne zveze z Ljubljano, seveda tudi z drugimi podobnimi kraji blizu in daleč.

Čez Črnicu v tistih časih, ko je bil naš človek še graščinski tlačan, se ni bilo ceste. Pripovedujejo, da je tudi najvišja gosposka jezдила iz kraja v kraj. Po ustnem izročilu so znane pripovedi, kako je bila pri Županu na Črnicu jezdna postaja ljubljanskih škofov. Tu je morala biti verjetno manjša gostilna, kajti menjavali so tudi konje. Torej: ko je prijezdil nekdo iz Škofije preko Črnicu si je pri Županu odpočil, medtem pa so mu pripravili drugega, spočitega konja.

O tem ve povedati veliko Anton Matjaž—Kladnik, star 72 let, ki še živi na posestvu svojih prednikov v Tiroseku 23. Po domače rečejo kmetiji pri Kladniku. Njegovi predniki so pripovedovali, kako je peljala jezdna steza prav po njihovi zemlji, med stanovanjsko hišo in gospodarskim poslopjem. Lahko bi

Prav sedaj se iščejo viri za zgodovino Mozirja. K sreči je še ohranjena župnijska kronika, ki jo je pričel pisati Ignac Orožen, ko je bil mozirski župnik. Sicer pa je ohranjenih nekaj zapisov Laykaufa, več del Hribernika in razni sestavki, ki so bili natisnjeni v raznih knjigah, revijah in časopisih.

Topografije, natisnjene večina v preteklem stoletju so zajemale naše kraje, kot del takratne Štajerske, so si v marsičem nasprotujoče. Strokovnjaki trdijo, da je še najbolj zanesljiva tista izpod peresa G. M. Vischerja. Inštitut Milka Kosa na SAZU je poskrbel za fotokopije topografije, ki jo je pripravljala graški univerzitetni profesor GOTH v letu 1843. Ta pisec je izdal dva dela topografije, žal pa ni več natisnil tistega v katerem bi prišli v poštev tudi naši kraji. Tudi podatki, ki jih je mogoče dobiti v Pokrajinskem arhivu v Mariboru, tam namreč hranijo del vrnjenega gradiva iz Avstrije, med drugim nekatere listine iz trških občinskih arhivov naše občine, so zelo zanimivi.

V zapisu Gotha je ponovljena pripoved, ki govori o tem kako je izgledal predel, kjer stoji sedaj Mozirje, pred davnimi časi. Dolina, kjer je Mozirje, je bila preplavljena, bila je veliko jezero. Na majhni vzpetini je stal stolp, v katerem je bil stražar gradu, ki je stal v bližini. O stolpu, pa tudi o gradu ni več sledu, piše Goth. V Solčavi (Logarska dolina) je bilo velikansko jezero, sčasom si je voda utrla pot in stekla po dolini vse do jezera, kjer je sedaj Mozirje. Vsa ta ogromna voda je prodrla na mestu, kjer je sedaj Soteska in stekla v spodnje predele Savinjske doline.

Med ljudmi je še znana ta pripoved. V zvezi z njo navajajo razna stara hišna imena, kot so pri »Colnarju«, dalje ime zaselka Preseka in vedo povedati, kje je čolnar vozil ljudi preko vode, če so hoteli na Dobrovlje. Ljudsko izročilo je torej ostalo in po njem so verjetno pisane davne pripovedi.

A. Videčnik

Bo utihnila beseda?

V dolini so še pred leti prizadevno delovale številne skupine igralcev. Ljubitelstvo je združevalo staro in mlado, po dvoranah je odmevala beseda z odrov. Ljudje so radi obiskovali igre, ki so jih zaigrali domači ljubitelji.

Ugotavlja se, da je iger vse manj, da je tudi pevskih zborov le še nekaj, da se razmerje glede ljubiteljske dejavnosti v kulturi iz leta v leto nevarno slabšajo.

Nekateri poznavalci menijo, da je vzrok v pomanjkanju vodij za razne dejavnosti. Ni pevovodij, ni režiserjev, ni organizatorjev kulturnega življenja. Zaskrbnjuječe je dejstvo, da se tako dogaja tudi v vsakem občinskem središču. Če bi lahko za Gornji grad rekli, da tam vztraja skupina prizadevnih ljubiteljev in uspevajo, tako ni mogoče to trditi za Mozirje, kjer tovrstno delo usiha. Med tistimi, ki bi se bili pripravili spopiti na odrske deske je zelo prisotna skrb, kdo bi jih vodil. Doslej je požrtvovalni Franjo Cesar bil duša vsega dogajanja na mozirskem odru. Zaradi boleznih naporov ne zmore več in že je nastala vrzel in zastoj. Ali res ni med mlajšimi nekoga, ki bi bil pripravljen voditi igralsko

skupino. Tudi pevski zbor nima ustreznega priliva. Tako bo tud tistih, ki so poskrbeli za prenovu kulturnega doma v Mozirju zaman, če v dvorani ne bo prireditev, oziroma če bo ta služila le gostovanjem. Mozirje je pred leti slavilo 100 let kulturnega delovanja, ali bo še lahko obeležilo 110 let?

Med igralci mozirskega prostvetnega društva je še vedno nekaj zanesenjakov, ki bi delali, če bi imeli priliko.

Morda pa le manjka skupine, ki bi se resno zavzela za delo na odru, ki bi bila pripravljena poživiti pevsko dejavnost in podobno. Kaj lahko je videti zgled v Gornjem gradu.

Seveda se s podobnimi težavami ne ubadajo le v Mozirju. Tudi drugod je postala kulturna dejavnost nepomembna, ali kot radi rečemo na robu dogajanja. Kaj je temu vzrok? Premalo zanimanja med mlajšimi? Premalo volje med starejšimi? Morda premalo smisla za družabno sožitje? Ne kaže vzrokov iskati zgolj v pomanjkanju sredstev in pomanjkanju kadrov za vodenje. Verjetno tičijo korenine globlje, vendar kje?

MOZIRSKI ŠTUDENTJE

priredijo v nedeljo dne 11. avgusta 1940 v Sokolskem domu v Mozirju dramo

PESEM S CESTE

Spisal: Schurek ♦ Režija: Milan Venčanik

Vstopnina običajna
Začetek ob 8. uri zvečer
Viljudno vabljenil

S Milka Karst, Ana, Kati, Konrad, Štrašnik
O muzikantje
S Milan Venčanik, Tone Cokan, Jože Heber, Vera Heber, Iva Celinsek, Franc Zabukovec, Tone Remic

Pred vojno so v Mozirju igrali tudi študentje in dijaki.

Dejavnosti znotraj ZKZ Mozirje

TOZD TRGOVINA IN GOSTINSTVO bi vam rad predstavil svojo delovno enoto GOSTINSTVO, ki deluje s svojimi desetimi poslovnimi enotami po Savinjski in Zadrečki dolini. PE se trudijo, da s svojim delom, sposobnostjo in v okviru velikosti, opremljenostjo in urejenostjo lokala, nudijo gostom gostinske usluge.

Bife KEGLJIŠČE Mozirje: pijače vseh vrst, jedi na žaru, hod-dog, sendviči, kranjske klobase, kuhane hrenovke, kuhana jajca, preste, sadna kupa, sladoled v porcijah, ledena kava, kava ekspres

Lokal je lepo urejen, odprt je od 10.

— 22. ure vsak dan, ob sobotah in nedeljah od 8. — 22. ure.

Bife LJUBIJA: pijače vseh vrst, sendviči, hod-dog

Lokal je odprt vsak dan od 7. — 18. ure, ob sobotah od 7. do 14. ure.

GOSTILNA ŠMIHEL: pijače vseh vrst, jedi po naročilu, postvri, svinjske krače, žlikrofi z mesom, ražnjiči, razni zrezki, turška kava

Lokal je primeren za sprejemanje skupin do 50 ljudi po prehodnem naročilu. Lokal je lepo urejen, odprt je od 8. — 22. ure vsak dan, ob torkih zaprto.

Sindikavno prvenstvo v kegljanju

Pod pokroviteljstvom občinskega sveta zveze sindikatov Mozirje je bilo pred nedavnim na kegljišču v Mozirju občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju. Nastopilo je 10 moških in 5 ženskih ekip. Pri moških so bili ekipno najboljši tekmovalci Modne konfekcije Elkrj, ki so podrli 1.552 kegljev, druga je bila ekipa ZKZ (1.512) in tretje Kovinarstvo z Ljubnega (1.469). Pri ženskah so zmagale tekmovalke

Zgornjesavinjske kmetijske zadruge (348), pred družbenopolitičnimi organizacijami (327) in Gorenjem—MGA (305).

Se posamični rezultati. Pri moških je slavil Kramer (Kovinarstvo) s 423 keglji, drugi je bil Stojilkovič (ZKZ) 421 in Valentič (Elkrj) 397; pri dekletih je bil vrstni red naslednji: 1. Kaker (ZKZ) 182, 2. Košica (ZKZ) 166 in 3. Hren (DPO) 166 itd.

KIT Zgornjesavinjska kmetijska zadruga MOZIRJE

TZO Kmetijstvo
Komisija za delovna razmerja TZO Kmetijstvo po sklepu z dne 26. 10. 1984

razpisuje

1 štipendijo za šolanje na Biotehniški fakulteti v Ljubljani VTOZD za agronomijo, smer poljedelstvo

Prijave na razpis morajo prosilci vložiti najkasneje 15 dni po objavi. Prijavi oz. vloži (obr. DZS 8,40) morajo priložiti potrdilo o vpisu v šolo, overjeno potrdilo fakultete o opravljenih izpitihi, potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov in potrdilo o dohodku staršev v preteklem koledarskem letu. Prednost pri podelitvi štipendije bodo imeli kandidati, ki so uspešno opravili izpite za prvi letnik.

A. Videčnik

Avtobus v Pliberk
vsak petek popoldne in 3. soboto v mesecu dopoldne.

Odhodi:
petek 14,45 Ljubno — 15,00 Mozirje
sobota 7,45 Ljubno — 8,00 Mozirje

Cena:
Ljubno 500,00 din
Mozirje 400,00 din

Informacije in rezervacije
IZLETNIK MOZIRJE tel. 831-019
vsak dan od 7,00 ure — 14,00 ure

Gornji grad in njegov nemški župan Haudek

4.
Še hušje preglavice so mu delali banditi v letu 1943. Sedaj se ponižni sluga Haudek ne zadovoljuje več s suhoparnim poročanjem gospodu deželnemu svetniku Dorfmeistru, ki se prav malo zanima za županove zadeve, ampak skuša že tudi sam svetovati, kako bi preprečili napade partizanov na nemške postojanke. Pritožuje se obenem nad počasnostjo nemških posadk, ki odgovore na napade partizanov največkrat šele tedaj, ko so ti že odšli. Med drugim pravi v pismu na deželnega svetnika Antona Dorfmeistra dne 2. 4. 1943, št. 43/5 — 1943 naslednje:

„V gornjegrajskem občinskem okolišju zavzemajo banditski napadi vse večji obseg. Zato bi bilo potrebno, da se začne z močnejšimi protiakcijami, ker se je bati, da bo zavzelo banditsko gibanje prav tak razmah kakor lansko leto...“

Po mojem mišljenju nastopa zasledovanje banditov po napadu prepozno, tako da že v naprej ni pričakovati kakega uspeha, in s tem pridobe banditi preveč časa za umik... V zadnjih dveh tednih sem ugotovil, da so poročila o napadu banditov prišla že pol ure do eno uro po napadu. Vendar se je zasledovanje toliko zakasnilo, da je bil uspeh ničev. Posledica tega bo, da bodo začela naznanila prihajati zopet prepozno, šele v jutranjih urah. Naj navedem nekaj primerov:

Dne 20. 3. t. l. med 19. in 23. uro so banditi izvršili napad pri Sv. Lenardu. Ko sem šel na orožniško postajo, sem tam izvedel, da niso še ničesar ukrenili. Ko sem jih opozoril na nepravilnost, so orožniki izjavili, da bo moralo oro-

žništvo in policija ta dan varovati spominsko svečanost za padle vojake in da zato nimajo časa zasledovati banditov. Deželna obramba pa o napadu sploh ni bila obveščena.

27. 3. med 19. in 21. uro je bil izvršen napad na Tirosek. O napadu je bila takoj obveščena orožniška postaja pri Novi Štifti in ta je telefonično o tem obvestila orožniško postajo v Gornjem gradu. Istega večera je bil izvršen tudi napad na Šmartno ob Paki. S Šmartna je bila takoj obveščena orožniška postaja v Gornjem gradu. Orožništvo me je obvestilo ob 23. uri. Ker so bili napadi na Tirosek in Šmartno izvršeni istega večera in je napadlo okoli 100 banditov, sem svetoval, naj se spravi deželna bramba takoj na noge. Telefonska zveza je bila prekinjena med Celjem in Ljubno. Zato sem zahteval, naj pošljejo patrolo do policijske čete v Ljubnem. Ob pol nih sem sam alarmiral deželno brambo. Nekako ob 2. uri smo končno dobili telefonsko zvezo z Ljubno. Policijska četa v Ljubnem je poslala dve patroli proti Novi Štifti, za Šmartno pa nismo imeli na razpolago policije. Zato sem zahteval, naj se poda tja nekaj mož orožništva in deželne brambe. Končno smo mogli ob tretji uri odkorakati iz Gornjega grada. Ob zori, okoli 5. ure smo prispeli v Šmartno. Hotel sem takoj nadaljevati z zasledovanjem, vendar je zaukazal orožniški stražmojster, naj se s tem še počaka. Zato sem sam nadaljeval zasledovanje in srečal zunaj vasi kmeta M. S. in N. Š., ki sta mi naznanila, da so bili ob 4.15 uri banditi v njunih hišah, tam zajtrkovali ter nato odšli. Prosil sem orožništvo, naj jih pospešeno zasleduje.

Vendar pa je zopet preteklo pol ure, preden smo mogli zasledovanje nadaljevati. Odšel sem s predhodnico. Ko smo prišli ob 6.30 uri do obeh kmetij v Judok, sem zasledoval dalje. Kmalu sem moral ugotoviti da sem ostal pri zasledovanju sam s tremi brambovc. Zato sem se vrnil in našel četo 30 mož, ki je ležala v travi pri obeh kmetijah. Ker je bilo v takih okoliščinah nadaljne zasledovanje brez pomena, smo zasledovanje ustavili. Pri hitrejšem zasledovanju bi bili mogli bandite dohiteti in jih ustaviti.

Prosim, da storite primerne ukrepe, ki bodo preprečili banditom šaranje po naši občini. Do sedaj se zamore sklepati, da bo zavzelo banditstvo večji razmah kot lansko leto.

Tudi lansko leto niso bile od okoliških varnostnih organov podvzete zadostne mere. Nikdar ni nihče banditov hitro zasledoval. Če so prispela poročila o napadih zjutraj, se zasledovanje sploh ni izvršilo, ali pa so jih začeli zasledovati tako pozno, da je bil že vnaprej izključen vsak uspeh. Zato prosim, da bi se take razmere v tem letu ne dogajale in da podvzamejo primerne ukrepe. Prebivalstvo bo tudi le tedaj javilo napade pravočasno, če bo videlo, da nastopi zadostna obramba v resnici... Te nedostatke sem že ponovno sporočil orožniškim poveljstvom, ki pa doslej niso podvzela nobenih korakov. Pripomniti moram še to, da čisto zvezo, za napade šele po ovinčkih, zato da ne bi mogel pravočasno poseči vmes.”

5.
Strah pred partizani leze županu Haudeku vedno bolj v meso in kri. Vznemirja ga že

vsak listič, vsaka luč ponoči in vsaka črka. Ker se ne more zanesti na nikogar, odpira tuja pisma, seveda samo „slučajno“, kakor pravi. Dne 16. julija 1943 poroča svojemu šefu v Celje o nekem takim pismu, ki ga je baje poslalo „Pohorsko društvo partizanov“ na župni urad v Gornjem gradu, sledeče: „S pošto 15. junija 1943 je dospelo med mojo pošto pismo, ki je bilo naslovljeno na Gornjegrajski župni urad in oddano na Dunaju. Ker spočetka naslova na kuverti nisem bral, sem odprl pismo in v njem našel poziv na vse narodno misleče Slovence in program slovenske radijske oddajne postaje. Pismo je bilo opremljeno na glavi z oznako PDP. Tekst je bil napisan v slovenskem jeziku. Nemški prevod bi imel približno tale smisel: V desnem kotu so bile besede: „Apel na narodnozavedno ljudstvo“. V sredi je bil poziv: „Slovenici!“ Nato je sledilo:

„Časi so novi. Tisti, ki so dvignili svoje roke za fašizem, so sedaj na tleh. V tem ugodnem zgodovinskem trenutku je naša najsvetejša naloga, da združeni z Jugoslavijo in v zvezi z osvobodilno armado evropskega kontinenta damo nov temelj in naši zemlji nov red. Narod, kličemo te k enotnosti! Zgodovinski trenutek se bliža!

Naj živi svoboda! Naj živi Jugoslavija! Naj živi partizanska narodno osvobodilna vojska! Naj žive Slovenci in slovenska osvobodilna fronta! Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Spodaj so bile spet črke PDP. Temu pozivu je bil priložen listek, na katerem je bil sporočen čas oddaje slovenske oddajne postaje...

(Nadaljevanje prihodnjic)

Takole so se leta 1944 slikali pripadniki komande mesta Luče. Morda bo kdo od živčih sporočil podatke o sliki, kdo so ljudje na njej ob kakšni priliki so se slikali in kje.

Veterinarsko dežurstvo

26. 11. do 2. 12. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-179
3. 2. do 9. 12. Lešnik Marjan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-017
10. 12. do 16. 12. Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-112
17. 12. do 23. 12. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-179

Dežurstvo Elektra Celje, nadzorništvo Nazarje — december

Od 3. 12. do 9. 12. Jeraj Franc — Prinova, tel. 831-910
Od 10. 12. do 16. 12. Marolt Marko — Mozirje, tel. 831-877
Od 17. 12. do 23. 12. Nadevžnik Srečo — Nizka, tel. 831-706
Od 24. 12. do 30. 12. Jeraj Franc — Prinova, tel. 831-910
Od 31. 12. do 6. 1. Marolt Marko — Mozirje, tel. 831-877
V primeru kakšne spremembe pokličite Elektro Celje, tel. 25-841, kjer dobite potrebne informacije.

Kino Mozirje v decembru

1. 2. DESET ZAPOVEDI 2. DEL — ameriški film
4. REŠI SE, KDOR SE MORE — ameriški film
6. HEAVY METAL — ameriški film — znanstveno-fantastični (animirani)
8. 9. PODMORNICA — nemški film — vojni
11. ŠE TO POT — jugoslovanski film — drama
13. DREČA MASKA — Hong Kong — akcijski
15. 16. BARBAROSA — ameriški film — western
18. NOBENO SONCE — slovenski film — drama
20. DAVITELJ PROTI DAVITELJU — jugoslovanski film — satira
22. 23. RAZKROPITE SE, KAJ ZIJATE — francoski film — komedija
25. GENERACIJA 1984 — ameriški film — grozljivka
27. STRUP IN MED — angleški film — satira
29. 30. BES SHAOLINOV — Hong Kong — kung fu

Kino Ljubno v decembru

1. — 2. XII. AGENT ŠT. 1. LJUBI IN UBIJA, ameriški film
8. — 9. XII. ČLOVEK IZ VIRDŽINIJE, ameriški film
15. — 16. XII. KAKO SLATKA JE NJENA DOLINA, nemški film
22. — 23. XII. POŠTAR ZVONI VEDNO DVAKRAT, ameriški film
29. — 30. XII. NEUSTRASLJIVI ZMAJ, hong kongski film

Matična kronika za november

POROKE: Mavrič Janez, star 27 let, iz Lenarta pri Gornjem gradu 24 in Štorge Terezija, stara 22 let iz Florjana pri Gornjem gradu 15. Lenko Franc, star 31 let, strojni ključ iz Solčave 48 in Urh Ana, stara 29 let, trgovka iz Solčave 48, Močnik Kristjan, star 24 let, rudar iz Solčave 70 in Bolob Lucija, stara 22 let, delavka iz Robanovega kota 38

SMRTI: Kladnik Angela, stara 73 let, upokojenka iz Luč 70, Prodnik Marija, stara 84 let, upokojenka iz Solčave 10 b, Žagar Marija, stara 75 let, gospodinja iz Robanovega kota 32, Urbanc Anton, star 65 let, kmet iz

Lepe njive 32, Vahter Alojz, star 59 let, upokojenec iz Lepe njive 34 a, Steblovnik Jožefa, stara 54 let, kmetovalka iz Lok pri Mozirju 23, Preložnik Franciška, stara 86 let, soc. podpiranka iz Mozirja 276, Levcar Marija, stara 89 let, preužitkarica iz Bočne 127, Gluk Ivana, stara 58 let, upokojenka iz Tiroseka 65, Fricelj Antonija, stara 79 let, upokojenka iz Bočne 57, Kerznar Franc, star 90 let, upokojenec iz Šmiklavža 8, Mliner Franc, star 23 let, kmečki delavec iz Primoža pri Lj. 58, Napotnik Martin, star 69 let, upokojenec iz Ljubnega 187, Glojek Jožefa, stara 69 let, kmetovalka iz Šmartna/D 6

Nove knjige v matični knjižnici

I. LEPOSLOVJE: Jančar: Severni sij. Možeje z orožjem. Cronin: Dragocena leta. Heinrich: Početnice v onostranstvu. Druon: Zeleni mladenič pri dvajsetih. Welch: Zima v Alther. Družinski album 1., 2. Cooper: Kapitlan Morski volk. Špur: Vrtec v Jeruzalemu.

II. LEPOSLOVJE: Bidovec: Ni neskončnih poti. Pelikan: Praška pomlad. Wallace: Maščevalec. Doutine: Krvava dirka 1., 2. del. Stewart: Uporna ptica ljubezni. Kovačič V.: Življenje v glavi. Apih: Enajsta šola Andreja Klasa. Isaković: Hip 2.

I. STROKOVNA LITERATURA: Čudoviti svet računalnikov. Basic: za začetnike. Freud: Dve analizi. Kardelj: Sistem in družbena kontrola cen. Britovšek: Stalinov termidor. Kornati: nacionalni park. Fischer: Gandhi. Tepperwein: Visoka šola hipnoze. Kaucher: Pot do zdravja. Langen: Nespečnost. Hvala Sarajevo: poruke zahvalnosti gradu i zemlji domačinu 14. ZOI. Igrajmo tenis. Vse kuhinje sveta. Visoki prinosi meda. Iz domačega lonca. Idrizović: Otroška in mladinska književnost v Jugoslaviji 1. del. Avrelj-Avguštin: Izpovedi. Trstenjak: Hoja za človekom. Trstenjak: Človek samemu sebi.

II. STROKOVNA LITERATURA: Na divjih rekah Bolivije. Varnostno-tehnični priručnik. Jezikovno razsodišče 1980/82. So bili Etruščani Slovani? Volfand: Glej v živo. Sam svoj gospodar.

III. MLADINSKA LITERATURA: Myster: Kamena doba. Gale: V ognjenem vrtnicu. Manček: Dajnomir in Miliboža — slikanica. Slana: Joj, ne vedi se kot slon.

O virih za znamenite Zgornjesavinjčane

Literatura, tj. knjige, članki in razprave, in gradivo o znamenitih Zgornjesavinjčanih (in za našo dolino pomembnih Nezgornjesavinjčanih) sta zelo raznovrstna. Zanimivo je videti, kje povsod se nahaja gradivo za skope življenjepise, ki sem jih objavljaval v preteklih dveh letih in pol. Vsaj na kratko bom poskušal navesti vse raznovrstno prebrano ali vsaj pregledano.

Življenjepisi največkrat niso bili napisani popolnoma na novo, vedno pa so bili posodobljeni, dopolnjeni in prilagojeni spremembam. Tako so v njih vedno najnovejša spoznanja iz literarne, umetnostne, glasbene, kulturne ali splošne zgodovine in iz zgodovine medicine, planinstva ali naravoslovja. Vsega gradiva pa nikoli nisem našel na enem samem mestu, zato je bilo treba podatke za vsak članek črpati iz več virov ali jih v njih vsaj preverjati.

Pri proučevanju življenja in dela za Slovence pomembnih ljudi je neobhodna zakladnica podatkov Slovenski biografski leksikon (SBL), ki izhaja že od leta 1925 in zaenkrat obsega štiri nezaključene knjige. Po abecednem zaporedju priimkov obravnava vse, ki so pomembni v slovenski zgodovini, in je doslej prispel do gesla Vodaine. Res pa je zelo velika škoda, da delo ne napreduje hitreje: ker so začetne črke izšle že pred drugo svetovno vojno, v tem delu seveda še ni npr. Blaža Arnič, v predzadnjem zvezku že najdemo Frana Tratnika, ni pa še Florijana Vodovnika (Carla Siegenfelda), ki bo najbrž uvrščen v naslednji, 14. zvezek, tj. v četrto knjigo. Tudi sicer je v leksikonu veliko neenotnosti in zastarelih podatkov. Treba bi ga bilo narediti hitro in z ve-

liko sodelavci, kajti le tako bi bil uporaben in sodoben. (Tak biografski leksikon trenutno izdajajo Hrvati.)

Za večino obravnavanih oseb so lahko bili z večjimi ali manjšimi popravki porabljeni članki iz SBL, poleg njega pa sem za tele znamenite ljudi uporabil še druga dela.

O Lovrencu iz Gornjega Grada, Primožu Bernkerju in Mohorju Kraufu se da veliko izvedeti iz knjige Primoža Simonitija Humanizem na Slovenskem in slovenski humanisti do sreče XVI. stoletja (1979). (Sploh je to izredno delo, ki pravi, da Slovenci v obravnavanem obdobju nismo bili tako bogu za hrbtno, kot se nam marsikdaj zdi.)

Baltazarja iz Mozirja, ki se je podpisoval Balthasar Praspargius, je predstavil Dragotin Cvetko v knjigi Zgodovina glasbene umetnosti na Slovenskem (1958) in v bogato dokumentiranem pregledu Južni Slovani v zgodovini evropske glasbe (1981).

O Benediktu Kuripečiču vemo nekaj iz podatkov, ki jih je o sebi pustil v svojih knjigah, največ pa iz zunanjih okoliščin; to se pravi, da je njegov življenjepis bolj ko ne rekonstrukcija.

Peter in Janez Seebach sta bila lastnika okoli 80 inkunabul, tj. knjig, natisnjenih do leta 1500. Iz bibliografije Alfona Gspana in Josipa Badaliča Inkunabule v Sloveniji (1957) se točno vidi, katere knjige so bile nekoč njune. Sicer pa je življenjepis obeh objavljen v SBL.

Janez Brložnik ima objavljen kratek življenjepis z oceno dela v Medicinski enciklopediji

Jugoslovskega leksikografskega zavoda v Zagrebu, popolnejši pa je v SBL. Popolno bibliografijo njegovih latinsko pisanih del navaja Primož Simoniti v bibliografskem pregledu v latinščini do leta 1848 natisnjenih del slovenskih piscev — Opera Scriptorum Latinorum Sloveniae (1972).

O Ahaciju Stržinarju, Jožefu Lipoldu in Valentinu Orožnu izvemo največ iz SBL, ocene njihovega literarnega delovanja pa dajejo novejši literarnozgodovinski pregledi. Vse tri predstavljajo z deli in o njih piše tudi Alfonz Gspan v dveh delih Cvetnika slovenskega umetnega pesništva do sreče 19. stoletja (1978-79); po Gspanovi smrti je nekatere ocene napisal Anton Slodnjak in tako dokončal delo.

Pač pa sem moral na novo zbrati podatke za Florijana Vodovnika — Carla Siegenfelda. Ob koncu prejšnjega stoletja je bil pri delu slovenskega (malo)meščanstva precenjen, zato so bile taktatne o njem zapise ocene netočne in povečujoče, tako tudi nemško pisani uvod dr. Antona Medveda k izdaji Vodovnikovih Psmi (Gedichte) iz leta 1897; njegove (nemške) pesmi je bilo treba ovrednotiti na novo.

Veliko uporabnega o Johannesu Frischaufu je posredoval Franc Kocbek v svoji knjigi Savinjske Alpe (1926). Zato je bilo gradivo za članek črpano od tam in iz SBL.

Življenje in delo Franca Hafnerja je sorazmerno natančno popisal Anton Rudolf Legat v članku Franca Hafner: Prvi poskus slovenske stenografije, ki je izšel v mariborskem Časopisu za zgodovino in narodopisje leta 1968.

Ferdo Seidl je v že omenjeni Kocbekovi knjigi sam opisal

NOVICE

„Savinjske novice“ izhajajo mesečno - Izdaja SZDL občine Mozirje - Urejuje uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Aleksander Videčnik - Fotografisa priprava Ciril Sem - Uredništvo in uprava: Mozirje 175, telefon: (063) 831-609 - Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje, številka:

52810-637-55424 - Savinjske novice, glasilo SO Mozirje - Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu DITC, tozod Grafika Novo mesto - Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani - Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.